

panorama

inforegio

▶ På väg mot innovation och grön tillväxt

Så skapar sammanhållnings-
politiken investeringar

- ▶ Intervju med Johannes Hahn,
EU-kommissionär med ansvar
för regionalpolitik
- ▶ Integration av stadsfrågor
i EU:s politik
- ▶ Stöd till små och medelstora
företag från finansiella instrument
- ▶ OPEN DAYS 2014: Att växa
tillsammans – smarta investeringar
för människor

▶ LEDARE 3

Walter Deffaa,
generaldirektör för GD Regional- och stadspolitik

▶ INTERVJU

ETT INVESTERINGSVERKTYG FÖR ATT UPPNÅ EU-MÅLEN 4-7

Johannes Hahn, kommissionär för regionalpolitik

▶ SPECIALARTIKEL

SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN LEDER EUROPA MOT INNOVATION OCH GRÖN TILLVÄXT 8-13

▶ ÖPPNA DATA OCH SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN 14-15

▶ EKONOMISKT FOKUS FÖR GREKISKT PARTNERSKAPSAVTAL 16-19

Intervju med George Yannoussis

▶ OPEN DAYS 2014 20-21

▶ PÅ VÄG MOT EN EU-AGENDA FÖR STÄDER 22-23

▶ STORA PROJEKT MED STORA EFFEKTER 24-25

▶ ANVÄNDA FINANSIELLA INSTRUMENT FÖR ATT FÖRVERKLIGA REGIONALPOLITIKEN 26-27

▶ EUROPEISKA SOCIALFONDEN 2014-2020 28-31

▶ FÖRBÄTTRA DEN OFFENTLIGA UPPHANDLINGEN 32-33

▶ EUSAIR 34-35

▶ MED EGNA ORD 36-37

▶ I SPETSEN FÖR EUROPAS SAMARBETE MED DET CIVILA SAMHÄLLET 38-39

▶ EU:S REGIONALPOLITIK SEDAN 1989 40-41

▶ ✉ LÄSARNAS BIDRAG 42-43

Panorama har nått sitt femtionde nummer

▶ PROJEKT 44-47

Exempel på grekiska, spanska och europeiska
territoriella samarbetsprojekt

▶ KALENDARIUM 48

Solucar, i närheten av Sevilla, Spanien, är Europas största solcellsanläggning och en viktig katalysator för teknisk investering i regionen.

Fotografier (sidor):

Omslag: © Shutterstock/raulbaenacasado
Sidorna 3, 4, 6-7, 12, 18, 21, 22-23, 27, 36, 40:
© Europeiska kommissionen

Sidorna 8, 15, 32, 34-35, 41: © Shutterstock
Sidan 16: © Generalsekretariatet för offentliga investeringar –
den nationella strategiska referensramen, Grekland;

© Europeiska kommissionen
Sidorna 17-18: © FORTH

Sidorna 23: Spanien © Environmental Studies Centre
Sidorna 24-25: Bulgarien/Rumänien, Grekland, Polen –

© Europeiska kommissionen; Frankrike – © ANMA
Sidorna 28-29: © Shutterstock/Lisa F. Young; © Shutterstock/Anton
Chalakov; © Shutterstock/Anton Chalakov

Sidorna 30-31: © Emplea verde; Region Dalarna © Lars Dahlström
Sidan 36: © Regionkommittén

Sidan 38: © EESK

Sidorna 42-43: © Ministeriet för regional utveckling,
Tjeckien © Bidragsgivare

Sidorna 44-47: © SERGAS; Smart Coasts; In2LifeSciences;
Thyatron S.A.

Denna tidskrift ges ut på engelska, franska och tyska och är tryckt
på återvunnet papper. Den finns tillgänglig på 22 språk på
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sv.cfm

Innehållet i det här numret färdigställdes i september, 2014.

RÄTTSLIGT MEDDELANDE

Varken Europeiska kommissionen eller någon person som företräder kommissionen har något ansvar för hur informationen
i denna rapport används eller för eventuella misstag som kan ha uppstått trots noggranna förberedelser och kontroller.
Denna publikation återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens åsikter eller hållning.

ISSN 1725-8170

© Europeiska unionen, 2014

Reproduktion är tillåtet under förutsättning att källan anges.

För användande/reproduktion av uttryckligen angivet upphovsrättskyddat material från tredje part,
måste tillåtelse inhämtas från upphovsrättsinnehavarna.

▶ LEDARE

Walter Deffaa

Generaldirektör,
GD Regional- och stadspolitik,
Europeiska kommissionen

Den nyligen publicerade sjätte sammanhållningsrapporten ger en bra bild av hur sammanhållningspolitiken gått från att vara ett program för att främja regional utveckling till ett instrument som fungerar som drivkraft för investeringar, innovation och grön tillväxt i hela EU.

Under de svåra ekonomiska förhållandena sedan 2008 har politiken tydligt bidragit till att mildra de värsta effekterna av den ekonomiska krisen. Den har också hjälpt till att upprätthålla offentliga investeringar och stimulera företagsetableringar.

Under perioden 2007–2013 skapade sammanhållningspolitiken nära 600 000 arbetstillfällen och gav stöd åt närmare 80 000 företagsetableringar. Den investerade i 25 800 km vägar och 2 700 km järnväg. Dessutom hjälpte den 5,7 miljoner personer att hitta sysselsättning och 8,6 miljoner att höja sin kompetens.

Men sammanhållningspolitiken har också blivit det främsta alleuropeiska instrumentet för att främja investeringar i energieffektivitet, skapa arbetstillfällen samt ge stöd åt små och medelstora företag. Den är nu nära sammanlänkad med den övergripande strategin för EU. Under den nya programperioden 2014–2020 blir sammanhållningspolitiken en integrerad del av Europa 2020-strategin med starkt fokus på sysselsättning, innovation, hållbarhet och att minska fattigdom och socialt utanförskap.

Program för städer

Ett annat kännetecken för sammanhållningspolitikens utveckling är att storstädernas prioritet ändrats så att de närmast sig centrum för EU:s beslutsfattande.

Mer än två tredjedelar av EU-medborgarna bor nu i städer och tätorter som, direkt eller indirekt, berörs av EU:s många politiska åtgärder på områden som transport, energi och miljö. Kommissionen har inlett planer på att utveckla ett program för städer, som ska främja ett mer integrerat förhållningssätt till politisk utveckling och större samstämmighet. Målet är att förbättra samordningen och stärka städernas profil i politiska debatter.

Partnerskapsavtal

Hittills (den 9 september) har Europeiska kommissionen antagit 16 av 28 partnerskapsavtal, och avtalsförslag från övriga medlemsstater håller just nu på att analyseras.

I partnerskapsavtalen fastställs strategin för hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna bäst ska användas i dessa länder. De åtföljs av förslag till operativa program där länders och regioners investeringsplaner för programperioden 2014–2020 beskrivs.

Open Days

Mot bakgrund av Europas arbete för att driva på den ekonomiska återhämtningen genom sammanhållningspolitiska investeringar och medlemsstaternas utveckling av partnerskapsavtal, kommer OPEN DAYS 2014 att bli ett forum för livlig debatt och diskussion kring ett brett urval av frågor.

Förutom huvudanföranden och viktiga debatter kommer det att bli fler än 100 arbets-sessioner med workshops för utbyte av god praxis och utbildning mellan yrkesutövare. Open Days innehåller också debatter där expertgrupper samlas kring ett särskilt ämne.

▶ ETT INVESTERINGSVERKTYG FÖR ATT UPPNÅ EU-MÅLEN

DEN NYA SYNEN PÅ SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN

”Sammanhållningspolitiken har omvandlats till en EU-omfattande investeringsstrategi. I dag är den ett kraftfullt redskap som ska ge ekonomisk utveckling och förändring på regional nivå.”

JOHANNES HAHN – EU-KOMMISSIONÄR
MED ANSVAR FÖR REGIONALPOLITIK

I arbetet med det 50:e numret av *Panorama* har vi talat med Johannes Hahn, kommissionsledamoten med ansvar för regionalpolitik, om vad sammanhållningspolitiken uppnått och hur den har förändrats under hans ämbetsperiod.

Ett av de viktigaste utvecklingsstegen på senare tid är den förändring vi har åstadkommit i fråga om sammanhållningspolitikens image och ställning, säger kommissionären för regionalpolitik, Johannes Hahn.

”I början fokuserade sammanhållningspolitiken på de fattigare regionerna och på att minska skillnaderna. Vi har inte övergett denna traditionella roll, men har omvandlat den till en EU-omfattande investeringsstrategi. I dag är den ett kraftfullt redskap som ska ge ekonomisk utveckling och förändring på regional nivå. Och bana väg för förändringar i alla regioner – såväl underutvecklade som avancerade.”

Bakom denna strategi finns ett nytt synsätt och en ny filosofi som främjar och skapar ekonomisk tillväxt och arbetstillfällen via regionerna och städerna, förklarar han.

Kommissionsledamoten lyfter fram de nya slagorden som nu är nära förbundna med den reformerade sammanhållningspolitiken, nämligen resultatriktning, prestation, mål, leveranser o.s.v.

”Detta är inte bara tomma ord utan avspeglar sättet som sammanhållningspolitiken nu ska fungera på. Eftersom den nu upptar en tredjedel av EU:s budget – omkring 350 miljarder EUR – måste dess resurser vara målinriktade och användas klokt.”

Ändrad mentalitet

Ett av huvudmålen med den nya synen på sammanhållningspolitiken är att göra den smartare, säger han. På så sätt kan den fungera som EU:s främsta investeringsstrategi och det viktigaste verktyget för att uppnå målen i Europa 2020 strategin.

”Vi har i första hand förändrat ’mentaliteten’ kring sammanhållningspolitiken, poängterar kommissionsledamoten. Den strikta process som vi har introducerat med

partnerskapsavtalen och de operativa programmen gör att medlemsstaterna på ett effektivt sätt måste ta fram pragmatiska och genomförbara 'affärsplaner' eller ekonomiska utvecklingsplaner som lämpar sig för deras ekonomier och regioner."

"Planerna måste vara i linje med prioritetmålen i Europa 2020-strategin. Och de ska godkännas av oss här i Bryssel."

Dagarna med ovillkorade summor, bidrag och "blankocheckar" för regionala projekt är förbi, förklarar han. Varje spenderad euro måste rättfärdigas. Det krävs en plan i förväg och ett korrekt genomförande ska bevisas, precis som för vilken annan typ av yrkesmässig investering som helst.

Förändringshantering

"Den ekonomiska krisen har märkligt nog underlättat införandet av den nya mentaliteten i sammanhållningspolitiken," förklarar han.

"Till följd av de finansiella begränsningarna har myndigheter på alla nivåer i medlemsstaterna varit tvungna att fokusera på budgetar och prioriteringar. De flesta har insett att saker och ting inte kan fortsätta som tidigare."

"Det är just denna mentalitet och syn som nu behövs i sammanhållningspolitiken. Medlemsstaterna måste noggrant se över sina mål och prioriteringar och sedan fatta beslut om var resurserna bäst investeras."

Tydliga och mätbara mål

Den nya mentaliteten har varit central i utvecklandet av partnerskapsavtalen (PA) för programperioden 2014–2020.

Partnerskapsavtalen är mycket viktiga som vägledning för medlemsstaternas och regionernas strategiska investeringar under de kommande sju åren. De innehåller tydliga investeringsmål som är i linje med de viktigaste prioriteringarna i Europa 2020-strategin.

"Den nya mentaliteten hjälper oss att få fram mätbara resultat och gör att vi kontinuerligt kan utvärdera i hur hög grad de offentliga investeringarna verkligen stimulerar tillväxt och arbetstillfällen i hela Europa", säger Hahn.

"Hur ska vi kunna investera i exempelvis forskning om det inte finns en forskningsstrategi? Det är som att försöka köra bil utan ratt."

Finansieringsinstrumentet för Europa 2020

"Vi har lärt oss mycket av misslyckandet med Lissabonstrategin", säger han. "Även om målen i 2000-strategin var

bra, saknade förändrings- och reformplanen ett finansieringsinstrument som kunde driva strategin framåt. Detta var en stor svaghet. Utan något rättsligt åtagande eller verklig budget var den alltför beroende av en politisk välvilja som i slutändan inte fanns där."

Problemen som Lissabonstrategin skulle lösa – låg produktivitet och stagnerande ekonomisk tillväxt i EU – har dock inte försvunnit, understryker Hahn. Och 2008 års ekonomiska kris har blottlagt stora brister i en ekonomi som redan är hårt pressad av globalisering, begränsade resurser och en åldrande befolkning.

EU:s respons är planen för framtida ekonomiska tillväxt: Europa 2020-strategin. Strategin har som mål att skapa jobb och minska fattigdomen genom att investera smart i energieffektivitet, forskning och innovation samt moderna och hållbara produktionsmetoder.

"En av 'innovationerna' i den reformerade sammanhållningspolitiken är dess harmonisering med Europa 2020-prioriteringarna och politikens tonvikt på ett begränsat antal överenskomna strategiska mål så att en kritisk massa av investeringar kan byggas upp på det utvalda området", förklarar han.

"Med målinriktade regionala investeringar till stöd för små och medelstora företag, innovation och en ekonomi med låga koldioxidutsläpp är vi en viktig del av genomförandeplanen som ska förverkliga Europa 2020-strategin. Ett av de bästa budskap jag kan förmedla i slutet av mitt mandat är att vi redan vet att över 38 miljarder EUR kommer att läggas på energieffektivitet och förnybar energi. Medlemsstaterna har förstått budskapet – de har redan gjort mer än vi bett om. Detta kommer att hjälpa EU att nå klimatförändringsmålen och förbättra sin energisäkerhet."

Smart specialisering

Den reformerade sammanhållningspolitiken för 2014–2020 bygger på övertygelsen om att de enskilda regionerna kan uppnå störst effekt om de först identifierar sina grundläggande styrkor. Detta är tanken bakom strategin för smart specialisering.

Smart specialisering är ett innovativt sätt att se på regional ekonomisk omvandling. Med detta synsätt kan regionerna rikta investeringar mot de områden där de har expertis och konkurrensfördelar och därmed maximera tillväxtpotentialen.

"För att främja smart specialisering introducerar vi verktyg, institutioner och experter som ska hjälpa regionerna att hitta sina egna industriella och teknologiska nischer på den globala marknaden."

"Den här strategin är nu en viktig del av Europas arbete för att hjälpa regionerna att ta sig ur den ekonomiska nedgången", säger han.

Offentliga investeringar

Tillsammans med samfinansieringen från medlemsstaterna står de sammanhållningspolitiska medlen nu för en mycket stor del av de offentliga investeringarna i Europa. I medlemsstater som Slovakien, Ungern, Bulgarien, Litauen, Estland, Malta, Lettland och Polen utgjorde de mellan 2010 och 2012 mer än hälften av alla offentliga investeringar.

Den ekonomiska krisen var ett allvarligt bakslag för alla ekonomier, men EU:s sammanhållningspolitik hade en viktig roll för att mildra några av de värsta effekterna. Den hjälpte många länder och regioner att rida ut stormen, påpekar kommissionsledamot Hahn.

I fallet Grekland har sammanhållningspolitiken exempelvis också bidragit med stöd till landets arbete för strukturreformer och kommer att bygga vidare på detta under 2014–2020, då Grekland beviljas 15,5 miljarder EUR under EU:s sammanhållningspolitik.

”Det är nödvändigt att pengarna används förnuftigt, och de bör i första hand riktas mot realekonomin”, understryker Hahn.

”Det är i Greklands regioner som nyckeln till återhämtning finns. Därför bestämde jag mig för att besöka alla 13, och min vistelse bara bekräftade min tro på de grekiska regionernas potential. I partnerskapsavtalet för Grekland för 2014–2020 planeras ett program för var och en av de 13 regionerna.”

Makroregionala strategier

Utvecklingen av makroregionala strategier har utvidgat regionalpolitikens fokus till att omfatta både medlemsstater och tredje länder. De makroregionala strategierna ska hjälpa till att lösa gemensamma regionala utmaningar.

”Det nya med den makroregionala metoden är sättet på vilket den sammanför olika länder i samarbeten om gemensamma problem genom att sätta upp mål, harmonisera finansiering och sedan hjälpas åt att nå målen. Makroregionala strategier ger ett skarpare fokus på hur befintliga medel tilldelas och säkerställer ett ’gemensamt tänkande’ mellan olika sektorer.”

”Med strategier på plats för Östersjöregionen, Donauregionen och området kring Adriatiska och Joniska havet samt andra strategier på planeringsstadiet, bevisar vi att de makroregionala strategierna kan tillhandahålla en ram för att identifiera sammanhängande lösningar som är meningsfulla för våra regioner.”

Kommissionsledamot Hahn understryker dock att det är upp till medlemsstaterna att identifiera behov och prioriteringar för berörda territorier. Det är deras ansvar att tillhandahålla logistiska resurser, komma med rekommendationer och följa upp beslut.

Kommissionen kommer alltid att finnas där för att ge länderna eller regionerna sitt stöd, men den kommer inte att leda arbetet. Det är de lokala politiska ledarna som ska gå i spetsen för strategin.

Peace-programmet för Nordirland

Öppnandet av Peace Bridge över bron Foyle i Derry/Londonderry år 2011 var en mycket viktig symbol för de framsteg som gjorts för fred och försoning i Nordirland.

En modell av bron överlämnades till kommissionsledamot Hahn och denna står nu stolt på hans skrivbord i Bryssel.

EU har bidragit massivt till att stärka utvecklingen mot försoning och ett fredligt och stabilt samhälle i Nordirland. Vid sidan om det nationella stödet har cirka 1,3 miljarder EUR i EU-medel investerats i över 20 000 projekt under 18 års tid.

Hahn var imponerad av framstegen i fredsprocessen och initierade år 2013 en konferens som fungerade som en internationell plattform för att sprida erfarenheterna från EU:s Peace-program och stimulera en debatt om huruvida dessa erfarenheter skulle kunna anpassas till andra relevanta situationer i Europa och andra länder. Arrangemanget bidrog till att marknadsföra Nordirlands expertis inom fredsbyggande för en internationell publik. Evenemangets talare vittnade om värdet på det stöd som EU gett.

”Det var mycket glädjande att lyssna till hur de två före detta fienderna talade vänskapligt med varandra på vår konferens ’Bringing Divided Communities Together’ (att föra delade samhällen närmare varandra)”, säger kommissionsledamot Hahn.

”De båda är nu försteminister respektive biträdande försteminister i Nordirland. De erkänner till fullo betydelsen av EU-stödet och den konstruktiva strategin för att återuppbygga samhället och främja långsiktig fred.”

▶ TILL VÄNSTER: Kommissionsledamot Hahn korsar den nya Vidin-Calafat-bron över floden Donau. Den makroregionala strategin för Donauregionen kombinerar regional-, forsknings-, transport- och miljöpolitiska åtgärder samt säkerhet, turism och tillväxt för att göra Donauregionen till en bättre plats att bo och arbeta i.

▶ TILL HÖGER: Johannes Hahn besöker den översvämningsdrabbade kommunen Obrenovac, Serbien.

Enligt kommissionsledamot Hahn deltog många representanter från andra europeiska problemområden i konferensen, och alla var mycket intresserade av erfarenheter som gjorts, projekt som lyckats och hur såren långsamt läks och samhällen förs samman.

Katastrofhjälp

Att hjälpa Europas regioner innebär också att ge hjälp i kris-tider. EU har under de senaste tio åren varit en viktig källa till stöd i samband med naturkatastrofer som inträffat i Europa – allt från översvämnningar till jordbävningar och skogsbränder.

Detta har skett via EU:s solidaritetsfond som hjälper till med återuppbyggnad efter att själva katastrofen är över. Utöver de cirka 6,5 miljarder EUR som avsatts för katastrofförebyggande åtgärder har över 3,6 miljarder EUR hämtats från EU:s solidaritetsfond för att hjälpa miljontals människor i 23 medlemsstater.

Fonden var till exempel aktivt involverad efter jordskalvet i Abruzzo i Italien, som ödelade regionens infrastruktur, offentliga byggnader, hem och företag.

Fonden har nyligen bidragit med stöd åt översvämningsdrabbade områden på Balkan. Pengar från EU:s solidaritetsfond används för att täcka en del av kostnaderna för att återuppbygga delar av Serbien efter katastrofen.

”Även om Serbien bara är kandidat till EU-medlemskap, behandlas landet redan som en fullvärdig medlemsstat”, säger Hahn. Under kommissionsledamot Hahns ledning har fonden också reformerats. Reformerna, som godkänns av medlemsstaterna och Europaparlamentet, trädde i kraft i juni i år och förenklar användandet av fonden och gör den mer anpassad efter behoven i en katastrofdrabbad medlemsstat eller region.

Utmaningar för framtiden

”Mer än två tredjedelar av EU-medborgarna bor nu i städer och större samhällen, och det är viktigt att i framtiden ge tätorterna en mer central plats i det samhällspolitiska tänkandet”, säger kommissionsledamot Hahn. ”Av den anledningen håller vi på att utveckla program för städer.”

Ett annat område för nytänkande är, enligt Hahn, hälso- och sjukvården och finansieringen av densamma samt pensionerna, då dessa områden kommer att bli stora utmaningar i framtiden.

”Med en åldrande befolkning kommer trycket på de offentliga budgetarna att öka. Dock skulle strategiska investeringar via EU:s sammanhållningspolitik kunna bli ett värdefullt tillskott”, säger han.

”Ny teknik och den omfattande spridningen av telemedicin och behandling utanför sjukhusen kan minska bördan för den medicinska infrastrukturen”.

”I kombination med sammanhållningspolitiskt stöd kan sådana strategier bidra till att reducera den allt större ekonomiska belastningen för hälso- och sjukvården”, säger han.

Det regionala stödet har under åren genererat stora fördelar för den europeiska ekonomin. Det har skapat miljontals nya jobb, öppnat hela regioner genom att bygga motorvägar, järnvägar och hamnar samt investerat i nya små företag. Den nya reformen har gjort stödet till mycket mer än en stödkälla – ett investeringsverktyg som kan förverkliga Europa 2020. Men politiken kommer självklart stadigt att fortsätta utvecklas efter nya tiders behov.

▶ SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN LEDER EUROPA MOT INNOVATION OCH GRÖN TILLVÄXT

Kommissionens senaste analys av sammanhållningspolitikens resultat publicerades i den sjätte sammanhållningsrapporten och visar att politiken klart och tydligt reducerar den ekonomiska krisens effekter, upprätthåller offentliga investeringar och stimulerar företagsetableringar. Sammanhållningspolitiken har också blivit ett viktigt alleuropeiskt instrument för att främja investeringar i energieffektivitet, skapa arbetstillfällen samt stödja små och medelstora företag.

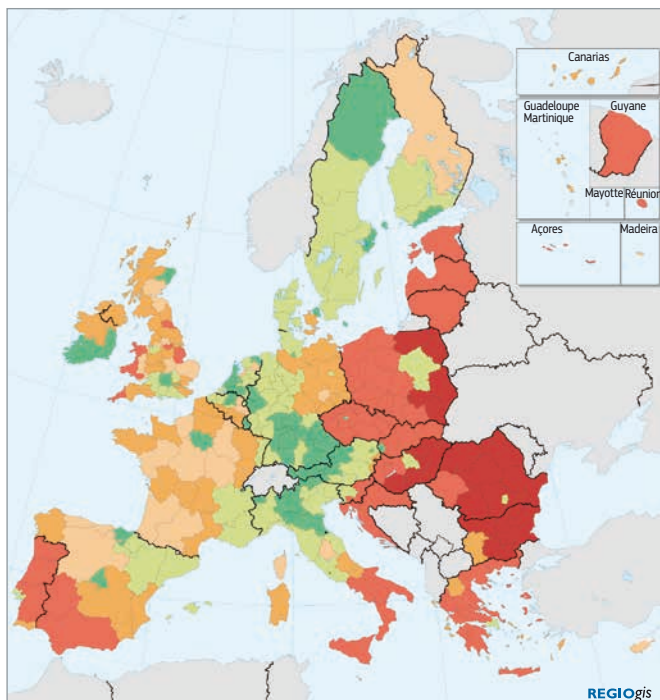
Ekonomiskt stöd via sammanhållningspolitiken har historiskt sett fokuserat på mindre utvecklade regioner, men fjärrar sig nu alltmer från investeringar i hård infrastruktur för att i stället ge stöd åt företagande, innovation, sysselsättning och social inkludering. Den geografiska täckningen har förenklats så att alla regioner nu har rätt till stödåtgärder.

Förutom att minska de ekonomiska skillnaderna mellan EU:s regioner har politiken blivit mer sammanlänkad med den övergripande strategin för EU. Under den nya programperioden 2014–2020 är sammanhållningspolitiken en integrerad del av Europa 2020-strategin med starkt fokus på innovation, sysselsättning, hållbarhet och att minska fattigdom och socialt utanförskap.

Förändrat ekonomiskt klimat

Rapporten kommer ut i början av en ny, sju år lång programperiod för sammanhållningspolitiken, då situationen i EU har förändrats drastiskt från när den föregående programperioden inleddes år 2007.

Då befann sig EU fortfarande i en lång period av ekonomisk tillväxt. Inkomstnivåerna ökade, liksom sysselsättningsgraden och de offentliga investeringarna. Nivåerna för fattigdom, socialt utanförskap och regionala skillnader minskade. Sedan 2008 har den ekonomiska krisen kullkastat mycket av det goda arbetet och gjort så att statsskulderna och arbetslösheten ökat, samtidigt som många människor fått lägre inkomst. Fattigdom och socialt utanförskap har blivit mer utbrett.

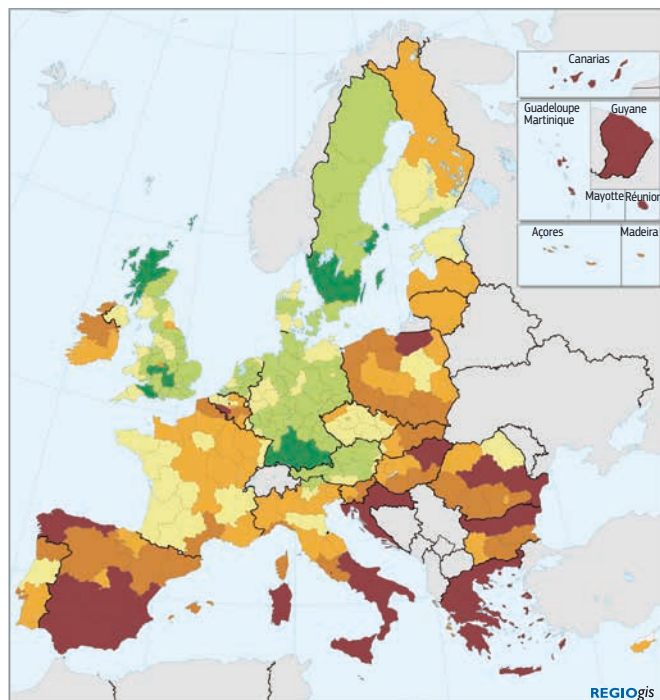
► **BNP/CAPITA (KKS), 2011**

BRUTTONATIONALPRODUKTEN (BNP) PER CAPITA I KÖPKRAFTSSTANDARD (KKS) ÄR DET SAMMANLAGDA VÄRDET AV VAROR OCH TJÄNSTER SOM PRODUCERAS PER INVÅNARE.

Index EU-28 = 100

- < 50
- 75 – 90
- 100 – 125
- 50 – 75
- 90 – 100
- >= 125

Källa: Eurostat

► **SYSSELSÄTTNINGSGRAD (20–64), 2013**

% AV BEFOLKNINGEN I ÅLDERN 20–64 ÅR

- < 60
- 65 – 70
- 75 – 80
- 60 – 65
- 70 – 75
- > 80

Obs! EU-28 = 68,3
 Europa 2020-målet är 75 %
 Källa: Eurostat

Resultat för 2007–2013

Icke desto mindre bidrog sammanhållningspolitiken under perioden 2007–2013 i hög grad till tillväxt och arbetstillfällen. Enligt de senaste siffrorna skapade sammanhållningspolitiken närmare 600 000 arbetstillfällen och gav stöd åt nära 80 000 företagsetableringar. Den investerade i 25 800 km vägar och 2 700 km järnväg. Dessutom hjälpte den 5,7 miljoner personer att hitta sysselsättning och 8,6 miljoner att höja sin kompetens.

Enligt beräkningar gjorde de sammanhållningspolitiska investeringarna så att BNP ökade med i genomsnitt 2,1 % per år i Lettland. Motsvarande siffror för Litauen och Polen var 1,8% respektive 1,7%. Man uppskattar också att den har ökat sysselsättningsgraden – med 1% per år i Polen, 0,6% i Ungern och 0,4% i Slovakien och Litauen.

Detta har också fått en mer långsiktig effekt på dessa ekonomiers utvecklingspotential. I både Litauen och Polen beräknas BNP för 2020 bli 4% högre än vad den skulle ha blivit utan dessa investeringar, och i Lettland är motsvarande siffra 5%.

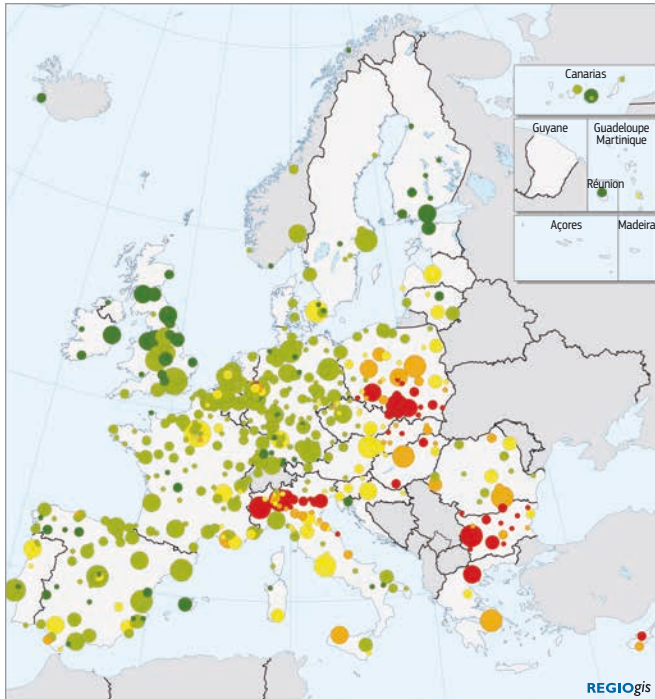
Upprätthålla offentliga investeringar

Sammanhållningspolitiken har mildrat den drastiska nedgången i offentliga investeringar i Europa. Den har varit en viktig del i att upprätthålla de offentliga investeringarna inom vitala områden, exempelvis forskning och utveckling, stöd till små och medelstora företag, hållbar energi, personalutveckling och social inkludering.

I de flesta medlemsstater har statsbudgetarna haft betydande underskott under krisperioden och statsskulderna har stigit drastiskt, i vissa fall en bra bit över 100 % av BNP. Försämringen av de offentliga finanserna har lett till omfattande budgetnedskärningar (finanspolitisk konsolidering), och många regeringar har minskat de offentliga investeringarna avsevärt.

I genomsnitt har de offentliga investeringarna i EU minskat med 20 % mellan 2008 och 2013, och i Grekland, Spanien och Irland med över 60%. I EU-12-länderna (1), där sammanhållningspolitiskt stöd är särskilt viktigt, minskade de med 32%. Och med tanke på att lokala och regionala myndigheter

(1) De länder som gick med i EU under 2004 och 2007.

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

► KONCENTRATION AV LUFTBURNA FÖRORENINGAR (PARTIKLAR – PM₁₀), 2011

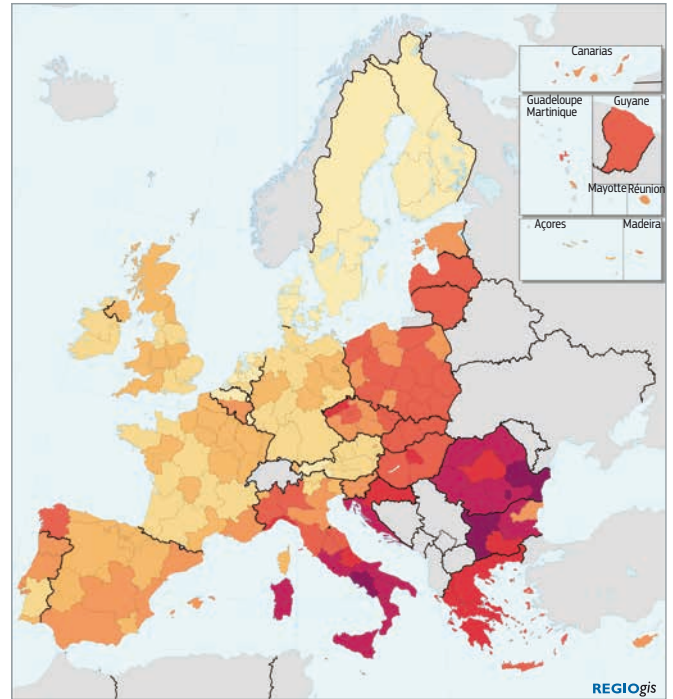
DAGLIG KONCENTRATION I GENOMSnitt (µg/M³)

- < 21
- 21 – 31
- 31 – 44
- 44 – 67
- > 67

BEFOLKNING I STÄDER

- < 100 000
- 100 001 – 250 000
- 250 001 – 500 000
- 500 001 – 1 000 000
- 1 000 001 – 5 000 000
- > 5 000 000

Anmärkning: Genomsnittsvärdet är registrerat genom mätning av stationer inom stadsgränserna. Källa: EES, Europeiska kommissionen

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

► EUROPEISKT STYRINGSKVALITETSINDEX, 2013

STANDARDVIKELSE, SKALA FRÅN DÅLIG KVALITET (NEGATIV) TILL HÖG KVALITET (POSITIV)

■ < -1,75	■ -0,75 – -0,25	■ 0,75 – 1,25
■ -1,75 – -1,25	■ -0,25 – 0,25	■ < 1,25
■ -1,25 – -0,75	■ 0,25 – 0,75	

Källa: ANTICORRP, baserat på information från Världsbanken och en regional undersökning om styringskvalitet, Charron, N. m.fl. (2014)

i EU står för nästan två tredjedelar av de offentliga investeringarna har effekten varit betydande.

Dessa nedskärningar har lett till ett större beroende av att sammanhållningspolitiken ska finansiera tillväxtfrämjande investeringar. Mellan 2010 och 2012 svarade det sammanhållningspolitiska stödet för 21 procent av de offentliga investeringarna i EU som helhet. I sammanhållningsländerna totalt representerade det 57 procent och i Slovakien, Ungern, Bulgarien och Litauen mer än 75 procent. Utan detta stöd skulle de offentliga investeringarna i de mindre utvecklade medlemsstaterna ha sjunkit ännu mer.

Stöd för jobb och företag

Det finns tydliga bevis för att de sammanhållningspolitiska medlen har genererat konkreta resultat på många viktiga områden. Vid utgången av 2012 hade stöd getts till fler än 60 000 forsknings- och utvecklingsprojekt och fler än 21 500 projektsamarbeten mellan företag och forskningscenter.

Mellan 2007 och 2012 bidrog sammanhållningspolitiken till att upp till 68 miljoner människor deltog i arbetsmarknadsprogram. Av dessa var 35 miljoner kvinnor, 21 miljoner unga människor och 22 miljoner arbetslösa. Nära 27 miljoner var personer med låg utbildningsnivå (obligatorisk skolgång eller lägre). Politiken hjälpte 5,7 miljoner människor att hitta sysselsättning och nästan 8,6 miljoner att höja sin kompetens.

Dessutom har stödet bidragit till att över 5 miljoner fler människor har fått tillgång till bredband, 3,3 miljoner har fått bättre dricksvattenförsörjning och 5,5 miljoner människor har anslutits till avloppsnät och reningsverk. Och det är också rimligt att förvänta sig betydande resultat från 2007–2013 års program under de återstående månaderna fram till slutet av 2015.

Växande olikheter

Trots dessa positiva effekter och trender finns det fortfarande stora skillnader mellan olika regioner. De senaste fem åren har de regionala skillnaderna beträffande sysselsättningsgrad och

► Sjätte sammanhållningsforumet anordnades i Bryssel i september under temat "Investering för jobb och tillväxt: att främja utveckling och god förvaltning i EU:s regioner och städer".

arbetslöshet blivit större, och skillnaderna i BNP/capita minskar inte längre. Denna utveckling innebär att Europa 2020-målen om sysselsättning och fattigdom nu ligger betydligt längre bort än väntat och att det kommer att krävas betydande arbetsinsatser för att nå dem, i synnerhet om man betänker de kraftiga budgetåtstramningarna.

Den ekonomiska krisens följder

Den ekonomiska krisens följder märktes först i bygg- och tillverkningsbranschen, där sysselsättningsnivåerna föll drastiskt när fastighetsbubblan sprack i vissa medlemsstater. I tillverkningsbranschen berodde fallet på en minskning av den globala efterfrågan.

På senare tid har världsmarknaderna utvidgats och exporterna ökat vilket lett till en viss tillväxt i produktionen. Detta är särskilt viktigt för många av medlemsstaterna i Central- och Östeuropa, där tillverkning står för en större andel av sysselsättningen och mervärdet.

Krisens territoriella effekter har varit blandade. I de flesta delar av EU har det visat sig att storstadsområdena är känsligare för starka konjunktursvängningar, medan landsbygdsområdena överlag är mer motståndskraftiga.

” Rapporten visar tydligt att sammanhållningspolitiken har blivit ett modernt och flexibelt verktyg för att möta de olika utmaningar som européerna ställs inför. Den har blivit Europas investeringsinstrument: lyhörd i kristider och strategisk för att skapa tillväxt och välbehövliga arbetstillfällen. Tiden med gigantiska bidrag till vägar och broar håller på att bli ett minne blott, eftersom många medlemsstater har åtgärdat sina infrastruktursbrister. Investeringar som fokuserar på innovation och grön tillväxt skapar bra och varaktiga jobb och främjar regionernas konkurrenskraft. ”

JOHANNES HAHN – EU-KOMMISSIONÄR
MED ANSVAR FÖR REGIONALPOLITIK

I EU-15⁽²⁾ uppvisade storstadsregionerna i det andra skiktet genomsnittliga resultat, medan de i EU-13⁽³⁾ presterade bättre än andra regioner. Mellan 2008 och 2011 hade regionerna på landsbygden i EU-15 en mindre nedgång i BNP än övriga regioner tack vare högre produktivitetstillväxt. Även i EU-13 ledde högre produktivitetstillväxt till att tillväxtgapet till de övriga regionerna minskade.

Fortsatta investeringar i forskning och utveckling

Under den ekonomiska krisen minskade forskning och utveckling inte i förhållande till BNP utan har till och med börjat stiga en aning under de senaste ett eller två åren, dock inte tillräckligt för att nå målet på 3% till 2020. Innovationen är geografiskt sett fortsatt mycket koncentrerad och visar inga tecken på att spridas till regioner som halkat efter.

Investeringar i transport och digital infrastruktur har reducerat bristerna i dessa nätverk i många landsbygdområden och mindre utvecklade regioner. Internetåtkomst med nästa generations teknik skapar dock nya utmaningar för landsbygdsområden där denna teknik är i det närmaste obefintlig.

(2) De länder som var med i EU före 2004.

(3) EU-12 plus Kroatien.

Den ekonomiska krisen ledde till väsentliga mindre handel och utländska direktinvesteringar i hela EU. Det är viktiga tillväxtkällor för de mindre utvecklade medlemsstaterna. Lyckligtvis har exporten från EU-13 till andra EU-länder uppvisat ett betydande uppsving och står nu för en större andel av deras BNP än före krisen. Även de utländska direktinvesteringarna har återhämtat sig.

Krisen suddade ut hälften av de sysselsättningsvinster som uppnåddes mellan år 2000 och nedgångens början, särskilt i de sydliga medlemsstaterna. Därför ligger sysselsättningsnivåerna i övergångsregioner och mindre utvecklade regioner cirka 10% under det nationella målet, jämfört med endast 3% lägre i de mer utvecklade regionerna. Arbetslösheten har också ökat mer i dessa regioner, med ett genomsnitt på 5% mellan 2008 och 2013 jämfört med 3% i mer utvecklade regioner.

Fattigdom och socialt utanförskap

Ökad risk för fattigdom och socialt utanförskap är ytterligare en effekt av den ekonomiska krisen. Mellan 2009 och 2012 ökade antalet personer i riskzonen för fattigdom eller utanförskap med 9 miljoner, en ökning som var särskilt påtaglig i Grekland, Spanien, Italien och Irland. I mindre utvecklade medlemsstater tenderar risken för att drabbas av fattigdom att vara mycket lägre i städerna än i resten av landet. I städerna i de mer utvecklade medlemsstaterna gäller det motsatta.

Krisen har haft blandade effekter på miljön. Nedgången i ekonomisk aktivitet och inkomster har gjort att det blivit enklare att reducera utsläppen av växthusgaser. Eftersom energieffektiviteten inte ökat särskilt mycket kan denna reduktion vändas när efterfrågan återhämtar sig. Därför behövs fler investeringar för att nå 2020-målen.

Effekter i städerna

Städer, som ofta betraktas som drivkrafter för innovation och tillväxt, har lidit mer än andra regioner under krisen i fråga om förlorade arbetstillfällen. I många medlemsstater löper stadsbor också större risk att drabbas av fattigdom och socialt utanförskap.

Stadsdimensionen av en hållbar tillväxt har många kontraster. Å ena sidan är luftkvaliteten dålig i många städer, vilket förvärras av trafiksituationen. Städer är mer sårbara för värmeböljor på grund av "värmeöeffekten" och också för översvämningar, eftersom de i många fall ligger nära floder och hav.

Å andra sidan är städerna i vissa avseenden miljöeffektiva, eftersom de korta avstånden mellan olika platser minskar behovet av att resa långa sträckor. Tillgången till kollektivtrafik är större i städer, vilket innebär mer energieffektiva kommunikationsmedel, och stadsbor använder i genomsnitt mindre energi för att värma upp sina bostäder.

Styrning

Medan länderna i Nordeuropa klarar sig bra i undersökningar om styrning och möjligheterna att göra affärer, finns det fortfarande alltför många medlemsstater där standarden på offentliga myndigheter uppfattas som låg och många människor rapporterar om mutor. Ny forskning visar att möjligheten att driva företag och institutionernas kvalitet också varierar inom enskilda länder, vilket tyder på att det kan behövas mer målinriktade åtgärder för att se till att standarden höjs i de regioner som uppvisar brister. Forskning har också visat att förvaltningsproblem kan vara en bromskloss för social och ekonomisk utveckling samt begränsa effekterna av sammanhållningspolitiska investeringar.

Europa 2020-fokus

Den förra sammanhållningsrapporten publicerades 2010 och underströk behovet av investeringar som var mer i linje med Europa 2020-strategin med striktare villkor och mer spårbara resultat. Den reformerade sammanhållningspolitiken för 2014–2020 bygger, med sitt ytterst strategiska förhållningssätt, på dessa rekommendationer. Nya regler och villkor för finansiering ska säkerställa att de bäst lämpade regelmässiga och makroekonomiska ramarna är på plats, så att politiken får ännu större effekt.

Den sjätte rapporten visar att även om den senaste ekonomiska krisen har vidgat de regionala tillväxtskillnaderna indikerar nationella siffror och prognoser att trenden vänt, delvis tack vare mer riktade sammanhållningspolitiska investeringar.

►MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/cohesion_report

▶ ÖPPNA DATA OCH SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN

STÖRRE TRANSPARENS OCH HÖGRE PRESTANDA

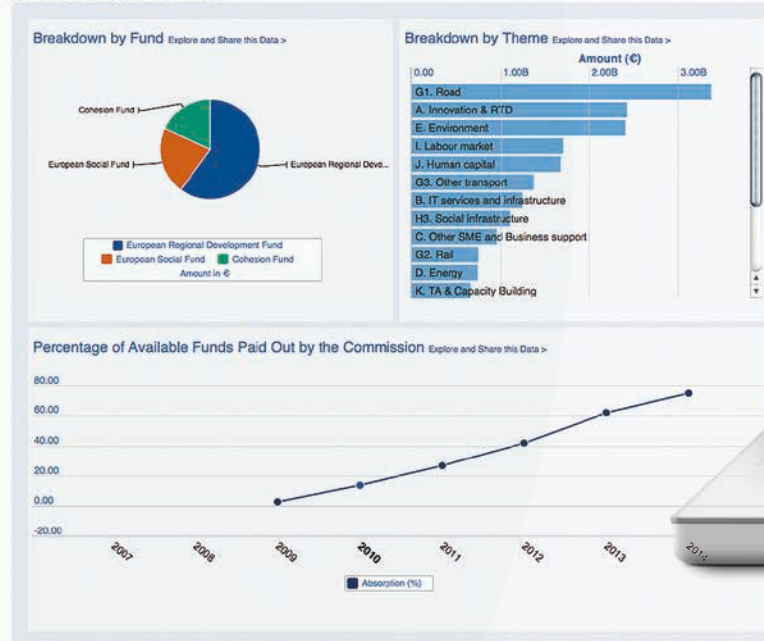
Vad är öppna data? Offentliga myndigheter över hela världen producerar och samlar in enorma mängder data. Det kan till exempel vara regeringsstatistik, budgetinformation, riksdagsprotokoll, geografiska uppgifter, lagar och data om olika politiska åtgärder. De senaste åren har många offentliga organ tagit initiativ till att offentliggöra sina data för att uppnå större transparens och ansvarsskyldighet samt skapa nya former av ekonomisk aktivitet.

EU:s sammanhållningspolitik och öppna data

Bestämmelserna om information och kommunikation för finansieringsperioden 2014–2020 innehåller ett krav på att förvaltningsmyndigheter ska publicera information om mottagarna av EU-stöd i öppna och lättillgängliga format⁽¹⁾.

Den förstärkta tonvikten på resultat i EU:s reformerade sammanhållningspolitik och resultatramen för de nya operativa programmen är dessutom starkt beroende av att information om utvecklingen mot de överenskomna målen samlas in och publiceras.

Available Budget 2007-2013

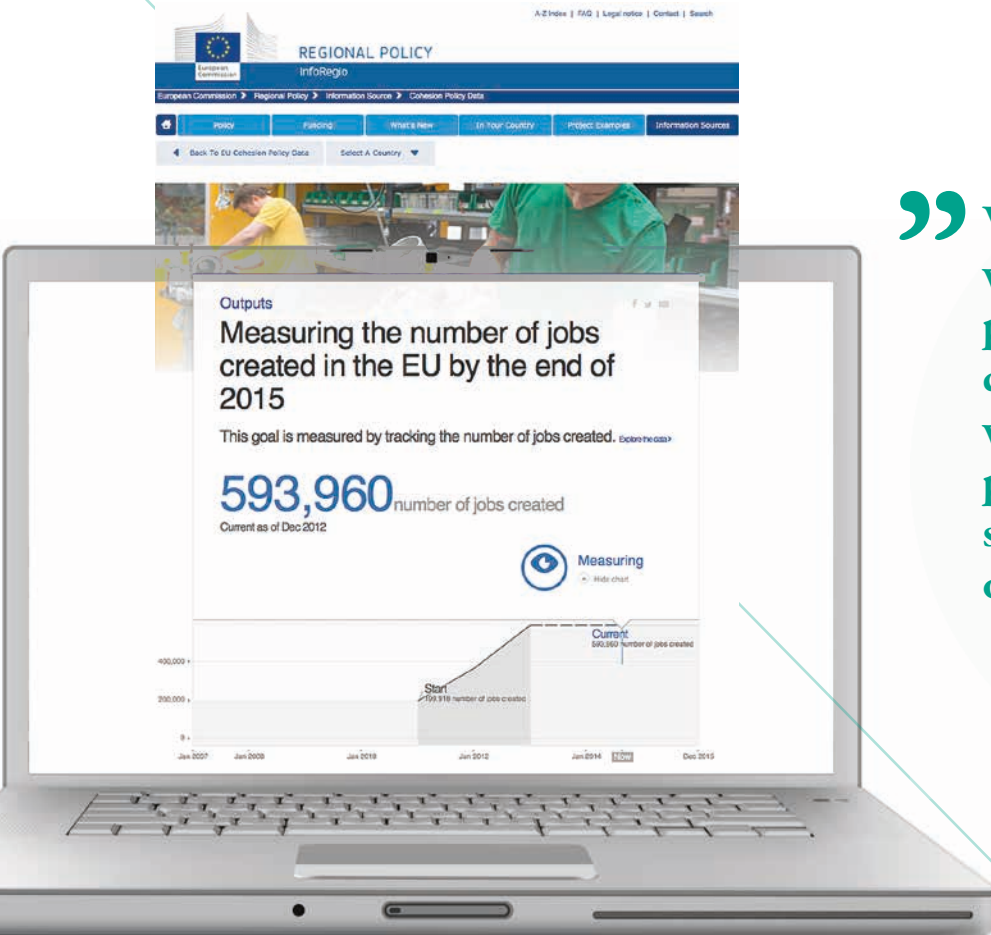
Den nya plattformen för öppna data i EU:s sammanhållningspolitik

I juli 2014 lanserade Europeiska kommissionen en plattform för öppna data, som ger ny inblick i hur det går för sammanhållningspolitiken.

Plattformen tillhandahåller information om de resultat som uppnåtts i varje medlemsstat och är baserad på de rapporter som de nationella myndigheterna skickar in till kommissionen. Den visar hur stödet är fördelat mellan olika länder, regionkategorier, de olika fonderna och uppdelningen efter tematiska mål. Plattformen innehåller en rad interaktiva kartor med data om det socioekonomiska sammanhang och de specifika utmaningar som de europeiska regionerna står inför, baserat på siffrorna från kommissionens *sjätte rapport om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning* (se artikeln på sidan 8).

Plattformen för öppna data i EU:s sammanhållningspolitik ska ge en interaktiv upplevelse och uppmuntra till delaktighet. Användarna kan utforska informationen med hjälp av olika kartor och diagram, skapa egna visualiseringar, ladda ned datauppsättningar i olika format, kommentera och diskutera informationen på plattformen samt ge feedback. De kan också

(1) Artikel 115 (2) i förordning (EU) nr 1303/2013, förordningen om gemensamma bestämmelser.

” Vår reform... gör att vi kan samla resultaten på EU-nivå och ger oss den information vi behöver för att förklara hur politiken verkligen gör skillnad, på ett enkelt och övertygande sätt. ”

JOHANNES HAHN – EU-KOMMISSIONÄR
MED ANSVAR FÖR REGIONALPOLITIK

delat data via sociala medier samt integrera grafer och diagram på sina egna bloggar och webbplatser. Användarna ges också möjlighet att prenumerera på uppdateringar när nya data laddas upp på plattformen.

Vad händer härnäst?

Plattformen för öppna data i sammanhållningspolitiken ska främja debatten om resultaten av de operativa programmen.

Plattformen presenterades den 8–9 september i Bryssel vid det sjätte sammanhållningsforumet, vilket var ett ypperligt tillfälle för beslutsfattare och intressenter att diskutera hur det sammanhållningspolitiska stödet kan förbättra de ekonomiska utsikterna och livskvaliteten för Europas invånare. 2014 års upplaga av OPEN DAYS, europeiska veckan för regioner och städer, kommer också att fokusera på regional statistik, med bland annat en särskild workshop om sammanhållningspolitik och öppna data. Denna workshop ska också handla om hur regioner och städer använder öppna data för att förbättra tillgången till lokala tjänster och främja medborgarnas engagemang i politikens utformning.

Under hösten 2014 redovisas de resultat som medlemsstaterna rapporterade i 2013 års genomföranderapporter på plattformen för öppna data i sammanhållningspolitiken. Kommissionen kommer också att använda plattformen för att offentliggöra data för programprocessen 2014–2020 (anslagsfördelning, mål och indikatorer o.s.v.) om och när de nya operativa programmen har godkänts.

Håll ett öga på den här platsen, och använd plattformens interaktiva funktioner för att dela, kommentera och ge feedback!

► MER INFORMATION

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

▶ EKONOMISKT FOKUS FÖR GREKISKT PARTNERSKAPS- AVTAL

SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN
SKA STÖDJA EKONOMISK OMSTRUKTU-
RERING OCH BIDRA TILL ATT SKAPA
PRIVATA INVESTERINGAR

Den 23 maj 2014 fick Grekland som tredje land efter Danmark och Tyskland sitt ESIF-partnerskapsavtal (PA) godkänt av kommissionen. Panorama har talat med George Yannoussis, generalsekreterare för offentliga investeringar och ESIF sedan augusti 2012, som har sin bas i ministeriet för utveckling och konkurrenskraft i Aten. Procedurerna för att förbereda och skicka in PA-utkastet samordnades av George Yannoussis under ledning av den förre utvecklingsministern Hatzidakis.

i Aten. Procedurerna för att förbereda och skicka in PA-utkastet samordnades av George Yannoussis under ledning av den förre utvecklingsministern Hatzidakis.

▶ När började Grekland förbereda sitt PA?
Hur organiserades förberedelseprocessen och vilka var systemets största styrkor och svagheter?

Ministeriet för utveckling och konkurrenskraft och särskilt generalsekretariatet för offentliga investeringar – den nationella strategiska referensramen som behörig myndighet för samordning av PA-förberedelserna – initierade och samordnade samrådsprocessen tillsammans med nationella och regionala politiska beslutsfattare samt partner och intressenter inom deras egna territoriella och tematiska områden.

Ministeriet skickade ut cirkulär (april 2012, mars 2013) för att koordinera samrådsprocessen och utarbetandet av partnerskapsavtalet. De behöriga organen och alla relevanta

intressenter på nationell, sektoriell och regional nivå har arbetat med och beslutat om de centrala strategiska förslagen på hur vårt land ska utvecklas under den nya programperioden. Samtidigt anordnades en nationell utvecklingskonferens, 13 regionala konferenser samt workshops för forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering (RIS3) i varje region. Andra relevanta ministerier har också anordnat egna utvecklingskonferenser.

Under en intensiv och fruktbar samrådsperiod handlade de centrala frågorna om att identifiera utvecklingsbehoven på sektor-/regionnivå, analysera tematiska prioriteringar och territoriella utmaningar samt genomföra horisontella principer. Parallellt med hela samrådsprocessen begärdes expertrapporter in och användes sedan vid behov.

▶ I hur hög grad är det grekiska partnerskapsavtalet resultatet av ett samarbete mellan de inblandade huvudaktörerna (ministerier, regioner, städer, företag, akademiker, icke-statliga organisationer o.s.v.)?

Vid sidan om ministerier, regioner och kommuner har en lång rad enheter, organ och organisationer deltagit i samrådsprocessen. Utöver detta bör nämnas att samrådet genomfördes parallellt av behöriga ministerier och regioner och över ett mycket bredare urval av aktörer, däribland enheter som lyder under ministerier och regioner, icke-statliga organisationer, lokala utvecklingsorganisationer, miljöbyråer, arbetsmarknadens parter, utbildningsinstitut, representanter från affärsvärlden, sammanslutningar, forskningsorganisationer o.s.v.

▶ Rehabilitering av strandpromenaden i Thessaloniki, Greklands näst största stad.

▶ Stiftelsen för forskning och teknik – Grekland (FORTH, Foundation for Research and Technology-Hellas) i Heraklion är ett av Greklands största forskningscenter.

Slutprodukten för samrådsprocessen på den här nivån (t.ex. genom att använda enkäter, utarbeta särskilda informations- och samrådswebbplatser, organisera samrådsmöten och tematiska grupper, sätta samman arbetsgrupper för planering av de nya operativa programmen, organisera informationsdagar o.s.v.) var de förslag som å ministeriernas och regionernas vägnar skickades in till ministeriet för utveckling och konkurrenskraft i enlighet med instruktionerna i de ministeriella cirkulären.

Vi betraktar samrådet som en löpande process utan slut, som även förväntas ge viktiga resultat på områdena genomförande, övervakning och utvärdering av de nya operativa programmen.

▶ Hur bedömer du kommissionens insatser under förhandlingarna med ditt land?

Kommissionen har satt in arbetsinsatser för att hantera PA-förberedelsernas utmaningar och komplexitet. Principförklaringen som utkom i november 2013 gav en fingervisning till sättet att tänka vid organiseringen av prioriteringarna i följdriktiga grupper av mål och huvudlinjer för åtgärder. Den hjälp som kommissionens personal och experter har tillhandahållit för att integrera principerna och metoderna för "smart specialisering" och "entreprenörsidentifiering" på nationell och regional nivå har varit ytterst värdefull och den pågår fortfarande. Anmärkningar och iakttagelser som kommissionens avdelningar gjort beträffande inofficiella PA-versioner har också varit mycket användbara. Slutligen resulterade de 24 timmar långa förhandlingarna mellan nationella myndigheter och

de kompetenta medarbetarna vid GD Regional- och stads politik i en gemensam önskan om att få fram ett ömsesidigt godtagbart dokument som var förenligt med båda parternas strategier.

Vi kan dock inte bortse från de problem som uppstår på grund av den komplexitet som finns i ESIF-förordningarna, förordningarna om statligt stöd, "schablonerna" som ska användas då utkast av PA eller operativa program skickas in samt andra regler och direktiv från kommissionen.

▶ I hur hög grad var utarbetandet av PA och operativa program ett gemensamt arbete?

Partnerskapsavtalet utarbetades av den centrala specialenheten för strategisk planering och utvärdering av utvecklingsprogram, under ledning av generalsekreteraren och ministern, med hjälp av externa experter och rådgivare från ministrernas kabinett. De operativa programmen utarbetas av förvaltningsmyndigheterna: De sju nationella operativa programmen har överlåtits till de behöriga ministeriernas förvaltningsmyndigheter, beroende på de enskilda programmens insatsområden. De 13 regionala operativa programmen har överlåtits till förvaltningsmyndigheterna i de respektive regionerna. Utarbetandet av de operativa programmen startade parallellt med PA, men intensifierades efter att de huvudsakliga riktlinjerna och prioriteringarna hade klargjorts. Dialogen mellan de centrala och regionala planeringsmyndigheterna är löpande, medan kommissionen deltar i diskussionerna om specifika frågor som RIS3, socialpolitik eller miljörelaterat arbete.

►Initiativet "New Knowledge" (Ny kunskap) har finansierat 27 forsknings- och innovationsprojekt på områdena IKT, jordbruk, fiske, djurbesättning, livsmedelsbioteknik, miljö, energi, vattenresurser, transport, hälsa och kulturarv.

►Vad är din upplevelse av den täta samordningen av de fyra fondernas utveckling? Hur skapade du en enhetlig strategi?

Behovet att kombinera finansiella resurser från mer än en fond för utvecklingsprojekt är av avgörande betydelse. Exempelvis kan investering (ERUF) och utbildning (ESF) kombineras på ett produktivt sätt för att stödja företags innovations- och diversifieringsplaner. Stödet till företag inom jordbruks- och livsmedelsindustrin kräver kombinerad finansiering från ERUF och EJFLU. Men förordningen och "schablonen" indikerar att denna kombination endast ska användas i undantagsfall och vara vederbörligen motiverad. Avgränsningsargumenten är lika starka som tidigare. Dessutom favoriseras separata projekt för varje stödkälla av kommissionen och de nationella medarbetarna hos behöriga beslutsfattande organ – detta av hänsyn till administrativ effektivitet. Av administrativa orsaker avstår myndigheterna i praktiken från att använda sådana kombinationer.

Utöver denna praxis rekommenderar kommissionen att ERUF-stöd kombineras med stöd från Horisont 2020 och COSME. Om beslut fattas om ett sådant projekt tror vi inte att det skulle kunna drivas problemfritt. En starkare integration av procedurer på EU-nivå måste övervägas noggrant.

►I vilken utsträckning kan sammanhållningspolitiken bidra till den ekonomiska utvecklingen i Grekland?

Grekland, som haft finanskris sedan 2008, har tvingats till en drastisk sänkning av sina offentliga utgifter, däribland finansieringen av investeringar. Nästan alla offentliga medel som investerats under denna period och under kommande år härrör från EU. Den privata finansieringen, som var låg jämfört med EU-genomsnittet före krisen, har också minskat till oacceptabla nivåer. Därför blir de europeiska struktur- och investeringsfonderna mycket viktiga för att skapa välstånd i Grekland.

Utmaningen har flera sidor: Medan strukturfundsmedlen tidigare har bidragit väsentligt till ökningen av efterfrågan, är siktet i den nya perioden inställt på försörjning, däribland exporttillväxt. För att uppnå ett sådant mål måste ekonomin omstruktureras, och de europeiska struktur- och investeringsfonderna väntas bidra till denna strävan. Om inkomsten per invånare i Grekland år 2020 ska vara lika stor som år 2008 måste de sammanlagda investeringarna i landet vara upp till sex gånger så stora som volymen på de europeiska struktur- och investeringsfonderna (se tabell). Detta enligt uppskattningar gjorda av internationella experter. Detta innebär att de europeiska struktur- och investeringsfonderna måste spela rollen som katalysator för privata investeringar. Det betyder också att affärsklimatet måste bli avsevärt mycket bättre innan strukturmedlen användas.

SAMMANHÅLLNINGS- POLITIKEN FÖR GREKLAND: I SIFFROR

Totala ekonomiska anslag till Grekland från sammanhållningspolitiken och andra struktur- och investeringsfonder för programperioden 2014–2020

► EUR (aktuella priser)

ERUF	► 8 165 716 613 €
ESF	► 3 690 994 020 €
Sammanhållningsfonden	► 3 247 019 502 €
Sammanhållningsfonden överfört till fonden för ett sammankopplat Europa	► 580 038 571 €
Europeiskt territoriellt samarbete	► 231 634 557 €
Ungdomssysselsättningsinitiativet	► 171 517 029 €
Fonden för EU-bistånd till de sämst ställda	► 280 972 531 €
EJFLU	► 4 223 960 793 €
EHFF	► 388 777 914 €
TOTALT	► 20 980 631 530 €

► Vilka resultat förväntar du dig för Grekland i slutet av sjuårsperioden?

De förväntade resultaten är formulerade i det godkända PA-dokumentet och kommer att specificeras ytterligare i de operativa programmets resultat och resultatindikatorer. De kan sammanfattas i några få ord: **För det första** att hantera den fattigdom som krisen orsakat (ESF främst för omskolning, socialt företagande o.s.v.) och skapa en grund för sunda, produktiva investeringar i sektorer som är viktiga för BNP och sysselsättning (t.ex. jordbrukslivsmedel, turism, förnybar energi).

För det andra, stödja privata initiativ i ekonomins mest framträdande industrier och samtidigt förbereda insatser i industrier med hög tillväxtinnovation och kunskapsdrivna branscher.

För det tredje, lägga vikt vid att stödja innovativt, exportorienterat företagande (t.ex. kosmetika och generiska läkemedel, IKT, kontraktsforskning). Specialisering i innovationsfrämjande verksamheter måste kombineras med stöd till bottom-up-initiativ, både från lokala innovatörer och internationella investerare. För att kunna hantera regelverket för statligt stöd, undersöker GSPI-NSRF i nuläget de mest lämpade finansiella instrumenten för de olika investerarförhållandena.

► I vilken utsträckning har du varit i kontakt med andra medlemsstater som utarbetar egna PA?

Grekland hade ordförandeskapet i EU under det första halvåret 2014 och hade då chans att utbyta allmän information med andra medlemsstater. Men tidspresen och omständigheterna i den nationella ekonomin gjorde att det inte fanns mycket plats för att tala med andra länder om specifika frågor. Kommissionen har i sitt arbete med att hjälpa till att utforma PA bidragit med information om god praxis från andra länder, särskilt i fråga om uppfyllelsen av villkorstabellerna.

► Vad har du lärt dig av erfarenheten och vad skulle du ha gjort annorlunda om du hade haft de kunskaper du har i dag?

Planeringen av en ny period måste organiseras som en kontinuerlig process med olika typer av utvärderingar och bedömningar. Den får inte bara fokusera på de senaste 1-2 åren i slutet av programperioden. I synnerhet ska utvärderingsrutinerna tas upp igen och experterna måste få kunskaper om modern teknik i form av exempelvis benchmarking, kontrafaktiska utvärderingar och ekonometriska modeller. Tjänstemännen som förbereder de givna ramarna för dessa undersökningar och som ansvarar för att använda resultaten och rekommendationerna därifrån, behöver utbildning i dessa metoder och tekniker.

Samtidigt ska andra tjänster och forskningsenheter (dvs. övervakningscentrer) samla in upplysningar och kvantitativa data om den globala konkurrensens utveckling i sektorer av nationellt eller regionalt intresse, som kan hjälpa små och medelstora företag att fatta verkliga beslut. Dialogen mellan intressenter, experter och relevanta tjänstemän ska också vara löpande och baseras på konkreta data från tidigare resultat och framtida trender eller förväntade diskontinuiteter. Det krävs en balans mellan flexibilitet och precision i definitionen av mål, men för att uppnå detta måste det ske ett fokusskifte från finansiell övervakning till projektövervakning.

▶ ATT VÄXA TILLSAMMANS – SMARTA INVESTERINGAR FÖR MÄNNISKOR

OPEN DAYS 2014 – DEN TOLFTE EUROPEISKA VECKAN FÖR REGIONER OCH STÄDER

2014 års upplaga av OPEN DAYS, forumet som varje år anordnas av generaldirektoratet för regional- och stadspolitik tillsammans med Regionkommittén, genomförs i Bryssel mellan 6 och 9 oktober under parollen "Att växa tillsammans – smarta investeringar för människor".

Mot bakgrund av Europas strävan att bana väg för ekonomisk återhämtning genom sammanhållningspolitiska investeringar och medlemsstaternas utveckling av partnerskapsavtal och operativa program, kommer OPEN DAYS 2014 att bli ett forum för livlig debatt och diskussion kring ett brett urval av frågor.

Huvudteman

OPEN DAYS 2014 kommer att fokusera på tre huvudteman.

"Connecting regional strategies" (Uppbyggnad av regionala strategier) belyser de många frågor som kännetecknar de europeiska regionernas ekonomiska återhämtning, i synnerhet smart specialisering, den digitala agendan, stöd till små och medelsstora företag, en koldioxidsnål ekonomi, utbildning och social inkludering, främjande av innovation, modernisering och stadsutveckling.

Segmentet **"Building capacity"** (Kapacitetsuppbyggnad) riktar uppmärksamheten mot utbyte av god praxis och instrument inom programhantering, i synnerhet finansieringsteknik, prestanda och konsekvensbedömning.

På området **"Territorial cooperation"** (Territoriellt samarbete) tittar man närmare på den nya generationen alleuropeiska program: INTERREG, URBACT, ESPON, INTERACT och insatser för internationellt samarbete.

Prominenta talare

Öppningssessionen den 6 oktober kommer att innehålla ett antal huvudanföranden från prominenta talare, däribland Johannes Hahn, EU-kommissionär för regionalpolitik, och Michel Lebrun, ordförande för regionkommittén. Martin Schulz, Europaparlamentets talman, och Graziano Delrio, statssekreterare till Italiens premiärminister, på uppdrag av ordförandeskapet i Europeiska unionens råd, väntas också delta.

I denna session analyseras utmaningar och möjligheter i relation till lanseringen av en ny sammanhållningspolitisk cykel. Gästtalare är OECD:s generalsekreterare Angel Gurría, som presenterar två flaggskeppspublikationer: *Regional Outlook (regionala framtidsutsikter)*, som lanseras vid eventet, och en rapport om *Regional Well-Being (regional välfärd)*.

REGI-COTER-möte

Öppningssessionen följs av ett gemensamt möte för Europaparlamentets utskott för regional utveckling (REGI) och Regionkommitténs utskott för territoriell sammanhållningspolitik (COTER). Detta ger möjlighet till diskussion omkring tillämpningen av det sammanhållningspolitiska paketet 2014–2020 och dess nya instrument, till exempel integrerade territoriella investeringar (ITI) och gemenskapsledd lokal utveckling (GLU). Fokus kommer att ligga på hur man ser till att de lokala och regionala myndigheterna har den kapacitet som krävs för att implementera de nya europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI).

Detta följs under de tre efterföljande dagarna av cirka 100 arbets-sessioner med antingen "workshops" för utbyte av god praxis och utbildning mellan yrkesutövare eller "debatter" där expertgrupper samlas kring ett särskilt ämne.

Universitetsprogram

Det mycket framgångsrika OPEN DAYS University-programmet presenterar ny forskning om regional och urban utveckling. Inom ramen för programmet får akademiker, yrkesutövare, EU-representanter och andra intresserade deltagare utbyta åsikter och testa nya akademiska koncept på området regional- och stadspolitik.

Formatet underlättar kontakter och nätverk mellan studenter, akademiker, EU-institutioner och regionala partner. Dessutom ökar det medvetenheten och får studenter och unga forskare att intressera sig för EU:s sammanhållningspolitik.

Åtta workshops har förberetts med stöd från en utvald grupp välkända akademiker och forskare inom sammanhållningspolitiken och andra politiska områden från flera olika europeiska länder.

Master class

OPEN DAYS University står även detta år för en Master Class för doktorander och forskare som är i början av sina karriärer inom regional- och stadspolitik. Master Class anordnas av generaldirektoratet för regional- och stadspolitik och Regionkommittén i samarbete med Regional Studies Association. Dess syfte är att öka förståelsen för EU:s sammanhållningspolitik och dess forskningspotential hos cirka 30 utvalda studenter och forskare från EU-länder och tredje länder.

Europa i min region/stad

I ett försök att föra OPEN DAYS-eventet närmare lokala och regionala intressenter anordnas i hela Europa lokala evenemang kring de tematiska prioriteringarna i OPEN DAYS 2014 under rubriken "Europa i min region/stad".

Evenemangen, som riktar sig till allmänheten, potentiella stödmottagare inom EU:s regionalpolitik, expertmålgrupper, akademiker och media, kan ta sig olika uttryck beroende på vad den lokala regionen eller staden bestämmer sig för. Det kan till exempel röra sig om konferenser, workshops, radio-/TV-sändningar eller utställningar.

I hela Europa förväntas fler än 300 lokala evenemang äga rum mellan september och november. Evenemangen väntas locka 80–90 000 medborgare och experter.

OPEN DAYS cinema

En av årets nyheter är "OPEN DAYS Cinema" där deltagarna kan titta på korta videoklipp från hela Europa, med exempel på lyckade projekt som finansierats av de europeiska struktur- och investeringsfonderna, samt god praxis inom regional- och stadsutveckling.

Under OPEN DAYS presenteras också ett antal rapporter, bland annat Europeiska kommissionens *sjätte rapport om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, 2014* är upplaga av Eurostats *regionala årsbok* och OECD:s rapport om *regional välfärd*.

**FÖLJ OPEN DAYS
ONLINE**
VISSA WORKSHOPS
KOMMER ATT
STREAMAS ONLINE

▶ PÅ OPEN DAYS
WEBBPLATS FINNS
MER INFORMATION
www.opendays.europa.eu

▶ PÅ VÄG MOT EN EU-AGENDA FÖR STÄDER

ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA INTEGRATIONEN AV STADSFRÅGOR I EU:S POLITIK

Mer än två tredjedelar av EU:s medborgare bor i städer och större samhällen. Dessa tätorter påverkas av EU:s politik och initiativ inom ett växande antal områden, till exempel sociala frågor, kultur, transport, energi och miljö. Kommissionen har börjat utveckla en agenda för städer i syfte att bringa dessa många politiska strategier närmare varandra. Vid CITIES-forumet i Bryssel i februari 2014 behandlades frågorna "varför?", "vad?" och "hur?" för EU-agendan för städer.

Varför en agenda för städer?

Ungefär 72% av EU:s befolkning – närmare 360 miljoner människor – bor i städer, större samhällen och förorter, och denna siffra väntas ha ökat till över 80% år 2050. Stadsområdena är motsägelsefulla: Det är här som ekonomin växer, men det är också här som de högsta arbetslöshetsprocenterna finns. Folktätheten möjliggör mer energieffektiva bostäder och transporter men skapar också trängsel och föroreningar. Det krävs en integrerad strategi för att hantera dessa komplexa utmaningar.

Man har redan gjort framsteg med att integrera en stark stadsdimension i den reformerade sammanhållningspolitiken. Mer än hälften av sammanhållningspolitikens budget för 2014–2020 väntas investeras i stadsområden, och cirka 330 miljoner EUR har öronmärkts till innovativa åtgärder i städerna för att klara av utmaningarna i samband med hållbar stadsutveckling.

Uppskattningsvis påverkar två tredjedelar av EU:s politik städerna, och det är mycket viktigt att denna politik verkligen är samordnad och stöds av de relevanta aktörerna på europeisk, nationell, regional och lokal nivå.

Det råder inget tvivel om att en agenda för städer kan bidra till en mer samlad och integrerad syn på stadsutveckling – exempelvis se till att de olika politiska strategierna som har en stadsdimension inte behandlas var och en för sig. En agenda för städer skulle också kunna förbättra flernivåstyrningen och samarbetet över de administrativa gränserna. Dessutom är de centrala målen i Europa 2020-strategin – smart och hållbar tillväxt för alla – omöjliga att uppnå om inte Europas städer är aktivt involverade.

Praktiskt taget alla aktörer var eniga om att det finns ett behov av en EU-agenda för städer, däribland Europaparlamentet, Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt stadssammanslutningar. Den största frågan är hur denna agenda faktiskt ska se ut.

Hur ska EU-agendan för städer se ut?

Vissa intressenter ser en EU-agenda för städer som en ram för styråtgärder – dvs. ett sätt att skapa sammanhang mellan många olika initiativ och strategier, ge de europeiska, nationella, regionala och lokala myndigheterna tydliga roller och en ram som kan användas av städer för att genomföra deras lokala strategier och planer.

Andra poängterar att en EU-agenda för städer primärt bör vara ett instrument för att involvera städerna och deras politiska ledare i utformningen och genomförandet av EU:s beslut och strategier – "ett program för, med och mellan städer" – med särskild tonvikt på Europa 2020.

Det är avgörande att agendan inte leder till uppfattningen att EU kör över de nationella regionerna. Den ska i stället ses som en förstärkning av tonvikten på städerna i de olika initiativen för stadsutveckling på medlemsstatsnivå. Europas städer har olika potential och olika typer av utmaningar. En agenda för städer måste erkänna och vårda dessa unika tillgångar.

▶ Offentligt friluftsbibliotek i Magdeburg, Tyskland.

DEN URBANA ASPEKTEN AV EU:S POLITIK

Många EU-insatser innefattar initiativ som är riktade antingen mot städer som huvudaktörer eller mot stadsområden som platser för deras genomförande, till exempel energi- och klimatåtgärder (**Borgmästaravtalet**), transporter och den digitala agendan (**initiativet Smarta städer och samhällen**). Det finns också liknande exempel på områdena kultur och miljö. **Utmärkelsen Europas miljö huvudstad** lanserades av kommissionen 2008 och uppmärksammar städer som hela tiden uppvisar resultat när det gäller att efterleva höga miljönormer. Utmärkelsen fungerar som gott exempel för att inspirera andra städer och lyfta fram bästa praxis och erfarenheter. Mer än 25 år efter upprättandet framstår programmet **Europas kulturhuvudstad** som ett av EU:s mest välkända stadsinitiativ.

▶ LÄS MER OM DE URBANA ASPEKTERNA AV EU:S POLITIK:
http://ec.europa.eu/regional_policy/urban/portal/index_en.cfm?smenu_mapping_id=1

▶ Planer för återupprättandet av floden Batán som en urban ekologisk stadskorridor, Vitoria-Gasteiz, Spanien.

”Från föroreningar till fattigdom, från arbetslöshet till energi. Vi kan inte bemästra Europas utmaningar och uppnå våra mål om vi inte tar tag i dessa frågor i Europas städer. En EU-agenda för städer ska respektera subsidiariteten, men om vi kan förbättra EU-politiken genom att stärka den urbana dimensionen ska vi göra det. Vi ska också ge Europas städer en större roll som partner för EU.”

JOHANNES HAHN – EU-KOMMISSIONÄR MED ANSVAR FÖR REGIONALPOLITIK

En EU-agenda för städer: Hur?

2014 års CITIES-forum – ”Cities of Tomorrow: Investing in Europe” (Morgondagens städer – investering i Europa) – föreslog flera möjliga tillvägagångssätt för att genomföra en framtida EU-agenda för städer, till exempel:

- ▶ stärkt samordning av EU-politiken med direkt eller indirekta effekter på städerna – t.ex. en urban samordningsplattform för Europa 2020, konsekvensbedömning för städer osv.;
- ▶ mer precision och större samstämmighet mellan beslutsfattande på europeisk, nationell och lokal nivå, till exempel en stärkt roll för mellanstatligt samarbete och stadsutveckling;
- ▶ stärkt och bättre koordinering av kunskapsbas, nätverk och lärande.

I syfte att bredda diskussionen kring dessa ämnen har kommissionen utfärdat ett meddelande med titeln *De urbana aspekterna i EU:s politik – huvudpunkterna i en EU-agenda för städer*. Meddelandet sökte feedback om sex centrala frågor.

I september presenterade kommissionen en första sammanfattning av denna feedback vid en konferens i Rom, som anordnades av det italienska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd. Den inledda diskussionen banar väg för att formulera en EU-agenda för städer.

▶ MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/urb_agenda/pdf/comm_act_urb_agenda_sv.pdf

STORA PROJEKT MED STORA EFFEKTER

VIDIN/BULGARIEN – CALAFAT/RUMÄNIEN Calafat-bron mellan Bulgarien och Rumänien

Bron har sedan öppnandet 2013 burit väg- och järnvagnstrafik mellan Vidin, Bulgarien, och Calafat, Rumänien. Den är en viktig del av en högt prioriterad rutt i det transeuropeiska transportnätet. Den nya bron är 1,4 km lång och främjar kombinerade och miljövänliga logistiska lösningar för flod/väg/järnväg. Bron tar bort en besvärlig flaskhals för internationell fjärrtrafik till Rumänien och Centraleuropa och säkerställer bättre integration av det bulgariska väg- och järnvägsnätet med de paneuropeiska transportnäten, så att Tyskland förbinds med både Grekland och Turkiet.

Total kostnad:
226 000 000 EUR
EU-bidrag:
70 000 000 EUR

Har du någonsin funderat på vad en bro över floden Donau, ett forskningslaboratorium i Frankrike, en vindkraftpark i Polen och ett elektroniskt biljettsystem i den grekiska kollektivtrafiken har gemensamt? Alla är de "stora projekt" som samfinansierats av regionalt stöd från EU – Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden.

Stora projekt består av storskaliga infrastrukturprojekt inom transportsektorn, miljösektorn och andra sektorer som kultur, utbildning, energi eller informations- och kommunikationsteknik (IKT). De rör även stora produktiva investeringar och forsknings- och utvecklingsprojekt. Stora projekt är ett viktigt verktyg för att förbättra de europeiska medborgarnas liv, och de fyra projekt som nämns nedan är goda exempel. De kommer att fortsätta vara en central genomförandemekanism för de operativa programmen under perioden 2014–2020.

Färre stora projekt 2014–2020

Gränserna för stora projekt är kopplade till stödberättigade kostnader och är fastställda till 50 miljoner EUR i icke-transportrelaterade sektorer och har höjts till 75 miljoner EUR för projekt inom transport-/energiinfrastruktur. Detta kommer att resultera i färre stora projekt och innebär att kommissionen kan fokusera på de ekonomiskt viktigaste projekten som förbrukar de största bidragen från EU:s fonder.

Total kostnad:
96 500 000 EUR
EU-bidrag:
28 000 000 EUR

NANCY/FRANKRIKE Ett kompetenscentrum inom nya material och nanoteknik i Lorraine, Frankrike

Jean Lamour-institutet (JLI) i Nancy hyser upp till 450 forskare och 180 studenter på 16 500 m² forsknings- och laboratorieutrymmen, där man arbetar med material och nanoteknik. JLI genomför både grundforskning (ökar potentialen och synligheten, utbildning, tekniköverföring) och har som mål att främja förbindelser mellan grundforskning och tillämpad forskning, allmänheten och privata sektorer samt laboratorier och företag. Projektet bör kunna skapa 185 heltidsjobb och leda till att sex nya företag startas.

ATEN/GREKLAND**Elektroniskt biljettsystem inom kollektivtrafiken i Atens storstadsområde**

Projektet godkändes 2013 och betecknades av de grekiska myndigheterna – i samarbete med kommissionen – som avgörande för medborgarnas livskvalitet och välfärd eftersom det tillhandahöll mer effektiva och moderna resor i stadstrafiken. Stödet ska finansiera ett integrerat, automatiskt betalningssystem för tunnelbana, stads- och förortståg, buss och spårvagnar. Investeringen ska också användas till ny validerings- och inspektionsutrustning, moderna in- och utgångsgrindar i tunnelbanesystemet samt förbättra drifeffektiviteten och hanteringssystemen. Moderniseringsprogrammet kommer att göra så att det blir enklare för Atens invånare, besökare och turister att nyttja kollektivtrafiken.

Total kostnad:
91 000 000 EUR
EU-bidrag:
29 500 000 EUR

Harmonierad utvärdering

Med hjälp av initiativet Gemensamt stöd till projekt i de europeiska regionerna (JASPERS) kommer kommissionen att fortsätta anlita lokala experter för att stödja medlemsstater och stödmottagare och säkerställa att projekten förbereds korrekt och är så ändamålsenliga som möjligt.

Medlemsstaterna kan välja mellan två procedurer för att skicka in ett stort projekt till kommissionen:

- ▶ Meddela kommissionen när ett projekt bedöms positivt av oberoende experter (JASPERS), en bedömning som ligger till grund för en enklare kvalitetskontroll från kommissionens sida.
- ▶ Skicka in projektet direkt till kommissionen, som gör en bedömning för att sedan besluta om det begärda bidraget är berättigat.

Punktliga projektleveranser var tidigare alltid en källa till oro. Därför kommer villkoret för kommissionens godkännande att vara att arbetet ska påbörjas inom tre år efter beslutet. Detta kommer att minska problemet med "spökprojekt" som har svårt att komma igång.

Bättre strategiskt fokus

Stora projekt kommer i högre grad att vara kopplade till strategier, och listan över stora projekt i operativa program bör avspegla en verklig "projektpipeline". Listan kan ändras av övervakningskommittéerna för operativa program, vilket ger flexibilitet samtidigt som de enskilda projektens strategiska fokus bevaras. På många områden (t.ex. transport) kommer stora projekt att vara starkt kopplade till *förhandsvillkor* (t.ex. omfattande utvecklingsplan för transport).

I juni 2014 hade kommissionen godkänt 707 stora projekt för hela programperioden 2007–2013, vilket motsvarar en sammanlagd investering på 151,7 miljarder EUR. Dessa projekt representerar ett totalt EU-bidrag på 74,4 miljarder EUR, vilket innebär att 1 euro av EU-finansieringen har genererat ytterligare 1 euro i samfinansiering från andra offentliga och privata källor.

GOLICE/POLEN**Polens första vindkraftpark**

Polens första vindkraftpark ligger i regionen Lubuskie och hjälper landet att nå sina mål i fråga om klimatförändringar och gagnar mer än en miljon invånare. I projektet ingår att bygga 19 turbiner som är konstruerade så att de fungerar i lågintensiv vind. De justerbara rotorbladen är beroende av vindförhållandena och har en balans mellan högsta möjliga kraftproduktion och minsta möjliga buller. Detta ska ge förbättrad elförsörjning och mindre luftföroreningar för människor som bor i området. Projektet ska också bidra till att skapa cirka 600 direkta och indirekta jobb.

Total kostnad:
56 000 000 EUR
EU-bidrag:
10 000 000 EUR

► MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/major_projects/index_sv.cfm

▶ ANVÄNDA FINANSIELLA INSTRUMENT FÖR ATT FÖRVERKLIGA REGIONALPOLITIKEN

Den ökande användningen av finansiella instrument (FI) i sammanhållningspolitiken har först och främst gett stöd åt små och medelstora företag. Detta genomförandesätt har visat sig främja ekonomisk utveckling, tillväxt och sysselsättning.

Finansiella instrument finns i ett antal olika former, däribland lån, lånegarantier, aktier, riskkapital och mikrofinansiering. Under perioden 2007–2013 började man i betydligt högre grad använda FI i de sammanhållningspolitiska programmen. Det belopp som anslogs från strukturfonderna till riskkapital, lån och garantifonder ökade från 0,57 miljarder EUR 1994–1999 till 8,36 miljarder EUR 2007–2013.

Ett huvudmål för perioden 2014–2020 är att öppna för extra investeringar genom att i högre grad använda FI. De politiska ramarna för både den fleråriga budgetramen och de europeiska struktur- och investeringsfonderna betonar behovet av en större användning av finansiella instrument, i synnerhet i förbindelse

SMF-INITIATIVET

Genom att kombinera ERUF-stöd och stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling med några av anslagen från COSME och Horisont 2020 kan SMF-initiativet erbjuda två huvudprodukter:

- ▶ garantier utan tak som sänker kapitalkravet för portföljer av nya lån till små och medelstora företag,
- ▶ värdepappersemission av befintliga eller nya lånefinansieringsportföljer.

Alla nödvändiga element för dess genomförande är nu för handen, däribland en *förhandsbedömning* gjord av kommissionen i nära samarbete med EIB-gruppen. I nuläget är det bara Spanien och Malta som har bekräftat att de vill delta, men andra medlemsstater kan ansluta när initiativet har kommit igång.

FÖRDELAR MED FINANSIELLA INSTRUMENT

- ▶ Utnyttjande av den offentliga sektorns resurser och ökad effekt av ESIF-programmen.
- ▶ Effektivitetsvinster, eftersom medlen är återvinningsbara och därmed stannar kvar i programområdet för framtida bruk och för liknande mål.
- ▶ Högre projektkvalitet eftersom investeringarna ska återbetalas.
- ▶ Tillgång till ett bredare spektrum av finansiella verktyg för politikens genomförande samt engagemang och expertis från den privata sektorn.
- ▶ Ett steg bort från en kultur av "stödberoende".
- ▶ Tillägnande av stöd (och finansiering) från den privata sektorn för att mer effektivt nå målen inom den offentliga politiken.

med finanspolitiska nedskärningar. De exakta siffrorna för 2014–2020 har ännu inte fastställs, men en ökning av storleken på ESIF-bidragen till finansiella instrument är att vänta.

En flexibel rättslig ram

Erfarenheten visar att det behövs ett omfattande regelverk och kapacitetsbyggande för dem som arbetar med finansiella instrument för att genomföra sammanhållningspolitiken. Att kombinera den privata sektorns mål om maximerad ekonomisk avkastning på investeringarna med de sammanhållningspolitiska målen om att bidra till tillväxt och arbetstillfällen i specifika medlemsstater och regioner, kan vara något av en utmaning!

Den sammanhållningspolitiska lagstiftningen för 2014–2020 innehåller därför ett särskilt avsnitt om FI och erbjuder flexibilitet för medlemsstater och regioner. Den utvidgar de finansiella instrumentens användningsområden till alla tematiska mål och innehåller flera olika implementeringsmöjligheter.

FI-TAP – TVÅ TYPER AV RÅDGIVNINGSTJÄNSTER

► **HORISONTELLA:** tillgängliga för alla medlemsstater och för alla typer av finansiella instrument. Tjänsterna initieras och finansieras av kommissionen (top-down). Aktiviteterna utgörs vanligtvis av utbyte av god praxis och nätverkande mellan medlemsstaterna, samt utbildning om gemensamma teman, till exempel *förhandsutvärderingar*, offentlig upphandling, rättsliga aspekter i fråga om ESIF-politiken samt statligt stöd.

► **FLERREGIONALA:** initierade av aktörer till fördel för fler än två förvaltningsmyndigheter i minst två medlemsstater (bottom up). De betalas av EU efter en förslagsomgång. Aktiviteterna omfattar vanligtvis stöd för utveckling av finansiella instrument riktade mot utvecklingsmål eller marknadsstörningar som delas av de ansökande regionerna (t.ex. energieffektivitetsinsatser i bostäder i länderna i Central- och Östeuropa eller gränsöverskridande initiativ).

► Monteringshallen hos Binder and Co. AG., Eco World Styria Green Tech Valley, Österrike.

Optimera de finansiella instrumentens resultat

Särskilt fokus har lagts på möjligheten att använda sammanhållningspolitiska medel för stöd till små och medelstora företag. En möjlighet att förbättra de små och medelstora företagens tillgång till finansiering ges via instrument för delad förvaltning, och den nya rättsliga ramen innehåller många valmöjligheter för förvaltningsmyndigheterna. Utöver de skräddarsydda instrumenten som fanns redan 2007–2013, kommer förvaltningsmyndigheterna att kunna använda de så kallade off-the-shelf-instrumenten: uppsättningar av standardvillkor för olika produkter inklusive olika instrument för små och medelstora företag, exempelvis ett riskdelningslåneinstrument, ett garantiinstrument och ett aktiekapitalinstrument. En annan möjlighet för förvaltningsmyndigheterna är att implementera lån eller garantier direkt eller via ett förmedlande organ.

I samarbete med Europeiska investeringsbanksgruppen och vissa nationella finansinstitut utvecklar kommissionen finansiella instrument för genomförande av EU:s budgetresurser, vilka förvaltas centralt av kommissionen (t.ex. COSME, CEF), däribland stöd till små och medelstora företag. Ett av dessa är SMF-initiativet som ska förbättra tillgången till finansiering för små och medelstora företag. Om ESIF-programmens förvaltningsmyndigheter bidrar till dessa instrument på EU-nivå kan ESIF finansiera 100 procent av sådana bidrag.

Samarbete med EIB-gruppen och andra internationella finansinstitut

Detta samarbete bidrar till att optimera de finansiella instrumentens resultat, och hjälp och konsulttjänster tillhandahålls som en konsoliderad tjänst som täcker alla ESI-medel.

Financial Instruments-Technical Advisory Platform (FI-TAP) (Finansiella instrument – Plattform för tekniska råd) blir ett konsoliderat verktyg för stöd till förvaltningsmyndigheter och andra aktörer, som täcker alla ESI-medel och tematiska mål (se rutan).

FI-TAP är ett gemensamt initiativ mellan generaldirektoraten för regional- och stadspolitik, jordbruk, sysselsättning, socialpolitik och inkludering samt havsfrågor och fiske. Genomförandet kommer att innefatta EIB-gruppen samt internationella och nationella finansinstitut. I januari 2015 kommer det att hållas en konferens om FI-TAP och ESIF-stödda finansiella instrument, med cirka 400 deltagare från förvaltningsmyndigheter och andra intressenter.

► MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/fin_inst/index_en.cfm

▶ EUROPEISKA SOCIALFONDEN 2014–2020

MER ÄN BARA DEN SOCIALA ASPEKTEN AV SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN

I detta nummer av *Panorama* fokuserar vi på Europeiska socialfonden (ESF), en av de fem europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI) vid sidan av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska havs- och fiskerifonden. ESI-fonderna är de viktigaste EU-fonderna för perioden 2014–2020 som stöd för tillväxt och sysselsättning inom hela EU.

Europeiska socialfonden (ESF) har en avgörande roll i att stödja EU-medlemsstaternas investeringar i mänskligt kapital och därmed stärka konkurrenskraften för den europeiska ekonomin på dess väg ut ur krisen. Varje år bistår ESF fler än 15 miljoner människor genom att hjälpa dem att uppgradera sina kvalifikationer, underlätta integrationen in på arbetsmarknaden, men också genom att bekämpa socialt utanförskap och fattigdom och öka effektiviteten i de offentliga förvaltningarna.

Under perioden 2014–2020 kommer ESF att hjälpa medlemsstaterna att genomföra strukturpolitiska reformer som är riktade mot arbetsmarknaden, social inkludering, utbildning och sysselsättning, institutionell kapacitet och reform av den

GÖR SKILLNAD FÖR MILJONTALS MÄNNISKOR

Enbart under 2007–2012 deltog över 68 miljoner av EU:s medborgare och invånare i initiativ med stöd från ESF. Rent konkret:

- ▶ En av fem personer hittade arbete inom sex månader efter sin medverkan.
- ▶ Cirka 8,6 miljoner kvalifikationsbevis erhöles.
- ▶ Närmare 550 000 personer har etablerat en verksamhet, antingen i nystartade företag eller som egenföretagare.
- ▶ I dessa initiativ är 52% av deltagarna kvinnor, över 31% (21 miljoner) är unga människor, över 4 miljoner äldre personer (i åldrarna 55–64) och fler än 22 miljoner arbetslösa.

När man bedömer sådana resultat bör man ha i åtanke att starten av programperioden var en tid med ökande sysselsättningsgrader, lediga jobb och stigande välstånd, och att den ekonomiska krisen har förändrat detta till en miljö som präglas av arbetslöshet, socialt utanförskap och minskade offentliga investeringar. Tack vare ESF-programmets flexibilitet och anpassningsbarhet har många medlemsstater kunnat ta del av fler resurser som strömmat till områden där de kan hjälpa till att mildra krisens effekter och ge stöd för återhämtning, till exempel genom att öka antalet nya företag och arbetstillfällen. ESF-finansieringen har blivit ett värdefullt komplement till de nationella medlen och programmen, så att kvaliteten och intensiteten i dessa ökat och så att de har kunnat åstadkomma mer.

offentliga förvaltningen. Reformerna följer EU:s prioriteringar och rekommendationer på detta område. Investeringarna bidrar till Europa 2020-målen genom att förbättra den europeiska arbetskraftens kompetensbas och hjälpa miljontals medborgare att förbättra deras chanser att hitta jobb eller behålla sitt arbete. Det viktigaste är att ESF-stödda projekt ofta vänder sig till dem som är svårast att nå och som ibland inte får tillräckligt med stöd av de nationella systemen.

För första gången i sammanhållningspolitikens historia har man därför fastställt en minimiandel för ESF. Under 2014–2020 kommer ESF-anslagen att uppgå till minst 23,1% (över 80 miljarder EUR) av den sammanhållningspolitiska budgeten, vilket innebär ett effektivt stopp för de senaste 25 årens gradvisa sänkning av ESF-andelen.

För att uppnå resultat under perioden 2014–2020 kommer en koncentrerad finansiering att bli avgörande: ESF kommer att fokusera sina insatser kring ett begränsat antal prioriteringar för att säkerställa en tillräckligt hög kritisk massa för att finansieringen ska ge reella resultat. De faktiska investeringsområdena diskuteras fram i enlighet med varje lands eller regions egna utmaningar och behov, i linje med de politiska rekommendationerna från den europeiska terminsprocessen⁽¹⁾.

Fyra tematiska mål

I hela EU stöder ESF tusentals projekt för att **främja hållbar och högkvalitativ sysselsättning och stödja arbetskraftens rörlighet**. Målet med dessa initiativ är att fler personer ska få bättre jobb, med särskild tonvikt på arbetssökande och inaktiva personer, däribland långtidsarbetslösa och personer som är utestängda från arbetsmarknaden. Man lägger vikt på att integrera unga människor på arbetsmarknaden (se [rutan](#)), och ESF behåller sina utmärkta resultat när det gäller att främja egenföretagande, entreprenörskap och verksamhetsetablering.

ESF förbereder också Europas arbetsstyrka för att hantera ekonomins skiftande behov. Det finns program som hjälper människor att få ut det bästa av de nya möjligheterna i en grönare och digitalt inriktad ekonomi. Moderniseringen av offentliga och privata arbetsförmedlingar utgör ett komplement till alla dessa insatser.

(1) Den årliga cykeln av samordning av makroekonomisk politik, budget- och strukturpolitik för att övervaka genomförandet av Europa 2020-strategin.

▶ GRÖNA JOBB I SPANIEN

Programmet EmpleaVerde, eller ”Gröna jobb”, som leds av Fundación Biodiversidad vid det spanska ministeriet för miljö-, landsbygds- och fiskerifrågor, är ett initiativ som ska främja sysselsättning och skydda miljön. Inom ramen för programmet drivs fler än 80 projekt i Spanien, och målet är att ge stöd till över 28000 människor och skapa 1000 nya gröna företag och arbeten i framtiden. Unga människor har nyligen blivit den huvudsakliga målgruppen för dessa aktiviteter.

▶ Mer information:

<http://fundacion-biodiversidad.com/es/inicio/emplea-verde>

Projektets varaktighet: 2007–2014
 Total kostnad: 17 100 000 EUR
 ESF-bidrag: 12 700 000 EUR

I varje land kommer minst 20 procent av ESF att öronmärkas för **social inkludering och bekämpning av fattigdom och diskriminering**. Detta kommer att hjälpa personer i svårigheter och personer från missgynnade grupper att skaffa sig kvalifikationer och arbete samt få samma möjligheter som andra att integreras på arbetsmarknaden. En viktig prioritering är den socioekonomiska integreringen av marginaliserade grupper, som romerna. Via dessa initiativ kan ESF i hög grad bidra till EU:s mål om att minska antalet personer som lever i fattigdom.

ESF-investeringarna i **utbildning, vidareutbildning och yrkesutbildning för färdigheter och livslångt lärande** innefattar en lång rad aktiviteter. De hjälper till att förbättra resultatet i hela utbildningssektorn, från skolor till universitet. Målet är i synnerhet att ge lika tillgång till högkvalitativ utbildning, minska antalet elever som slutar skolan i förtid och öka deltagandet och utbildningsnivåerna, särskilt för missgynnade grupper. ESF-stödda åtgärder syftar också till att förbättra arbetsmarknadsrelevansen i utbildnings- och vidareutbildningssystemen samt förenkla övergången från studier till arbete.

I många länder ges också stöd till förbättring av livslångt lärande och system för yrkesutbildning i avsikt att uppdatera arbetsstyrkans kunskaper, färdigheter och kompetens, samt främja flexibla utbildningsvägar. Inte minst hjälper ESF universitet och yrkesutbildningskolor att bygga upp närmare relationer med företag och arbetsgivare i sina respektive länder och regioner.

FLER MÖJLIGHETER FÖR UNGA MÄNNISKOR

Att hjälpa unga människor att hitta jobb har blivit en mycket viktig prioritering för EU, och extra stöd ges via ungdomssysselsättningsinitiativet. Detta nya instrument frigör minst 6,4 miljarder EUR till de EU-regioner som sliter mest med ungdomsarbetslöshet och inaktivitet. Ungdomssysselsättningsinitiativet fokuserar på personer under 25 år som varken arbetar eller studerar (2) och på regioner där ungdomsarbetslösheten överstiger 25%. Dess mål är att säkerställa att stödnivåerna för unga i de regioner där utmaningarna är som störst ska vara tillräckliga för att göra verklig skillnad.

Genom ungdomssysselsättningsinitiativet utökas stödet från ESF för genomförandet av ungdomsgarantin, som ska se till att alla unga människor får möjlighet till högkvalitativ sysselsättning, vidareutbildning, lärlingsutbildning eller praktikplats inom fyra månader efter att de har lämnat formell utbildning eller blivit arbetslösa. Samtidigt tillhandahåller ESF viktig finansiering av de långsiktiga strukturreformer och investeringar som behövs i fråga om sysselsättning för unga människor.

(2) Ungdomssysselsättningsinitiativet ska riktas mot personer under 30 år om en medlemsstat anser det vara nödvändigt.

▶ FÅ IN MARGINALISERADE UNGA PÅ ARBETSMARKNADEN

I projektet "Unga till arbete" i Dalarna, Sverige, har 80% av de marginaliserade, arbetslösa ungdomarna som gick kurserna kommit in i arbete eller utbildning eller är inskrivna på arbetsförmedlingen. Sedan 2010 har ungefär 2 500 unga i åldrarna 18 till 24 år deltagit i projektets kurser och utnyttjat möjligheterna att få arbetslivserfarenhet. Nittio procent fullföljde hela programmet, som också inkluderade rådgivning i livsstilsfrågor som hur man tillbringar sin fritid, klarar privatekonomin, söker lämpliga bostäder och hanterar sina relationer.

▶ Mer information:
www.regiondalarna.se

Projektets
varaktighet:
2010–2014
Total kostnad:
7 600 000 EUR
ESF-bidrag:
3 000 000 EUR

Att minska de rättsliga och administrativa bördorna och främja höga standarder för transparens, effektivitet och ansvarighet inom den offentliga förvaltningen bidrar till ökad produktivitet, stärkt konkurrenskraft och i slutändan till att jobb skapas. Även om de ständiga ekonomiska utmaningarna ofta gör att färre resurser finns tillgängliga för administrativa sysslor, är god förvaltning och rättssäkerhet fortfarande avgörande för ekonomisk tillväxt.

Genom stöd till organisatorisk och teknisk innovation via förbättring av system, strukturer och processer, mänskliga resurser och tillhandahållandet av tjänster, är ESF ett konkret europeiskt bidrag som ökar **de offentliga myndigheternas och aktörernas institutionella kapacitet och effektiviteten i den offentliga förvaltningen**.

Samarbete för konkreta resultat

Av tradition har de europeiska strukturfonderna genomförts i en anda av utvidgat samarbete. Kunskaperna och expertisen hos lokala aktörer och sektorspecifika organisationer och organ har alltid varit avgörande för fondens resultat. Med den europeiska uppförandekoden för partnerskap har fokuset på samarbete blivit ännu starkare, och ESF kommer att genomföras i nära samarbete mellan offentliga myndigheter, arbetsmarknadens parter och organ som representerar civilsamhället på nationell, regional och lokal nivå.

När vi nu går in i den nya sjuåriga programperioden och åtskilliga operativa program håller på att förhandlas fram mellan kommissionen och de nationella och regionala myndigheterna, kan vi se en väsentlig förändring i form av en klar definition av förväntade resultat. Nya gemensamma handlingsplaner och förenklade kostnadsalternativ understöder denna mer resultatinkriktade strategi. Dessa verktyg bör också hjälpa till att minska den administrativa bördan för stödmottagare och förvaltnings- och kontrollsystem. Dessutom minskar de risken för att fel uppstår.

▶ MER INFORMATION
<http://ec.europa.eu/esf>

► FÖRBÄTTRA OFFENTLIGA UPPHANDLINGAR SOM INVOLVERAR EU-FONDER

Offentlig upphandling spelar en viktig roll i den europeiska ekonomin. År 2011 spenderade regeringsorgan och allmännyttiga företag uppskattningsvis 2406 miljarder euro på avtal för offentliga arbeten, varor och tjänster. Denna siffra motsvarar cirka 19% av EU:s BNP.

Upphandlingsavtal som överstiger vissa värden faller under EU:s lagstiftning om offentliga upphandlingar. Dessa uppgick år 2011 till cirka 425 miljarder euro (3,4% av BNP), en siffra som ökat stadigt under de senaste tio åren.

EU:s regler för offentliga anbuds-förfaranden ska säkerställa ett system som är rättvist för alla anbudsgivare och man får ut så mycket som möjligt för pengarna genom ett konkurrenspräglad förfarande. Både EU:s revisorer och de nationella revisorerna har dock påvisat en relativt hög felprocent i processen, särskilt på den lokala förvaltningsnivån. Kommissionen håller just nu på att ta fram en handlingsplan med förslag på hur detta problem ska hanteras. Man föreslår bland annat upplysning, utbildning och vägledning.

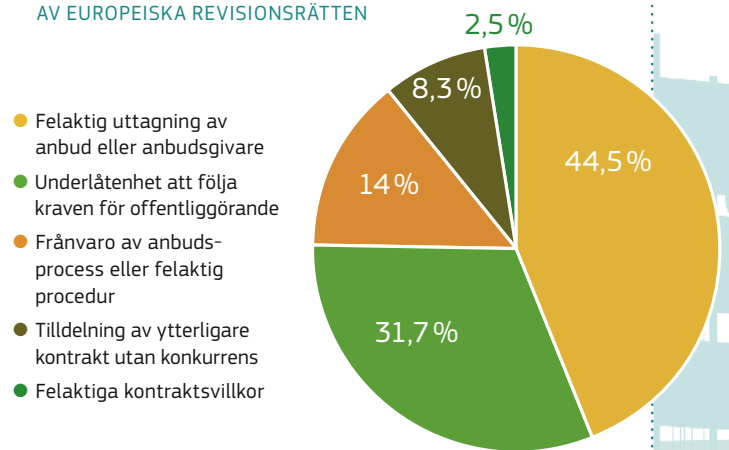
Oegentligheter

Den administrativa kapaciteten och expertisen för att hantera processerna i samband med offentliga inköp varierar mellan olika medlemsstater, men är oftast svagast hos de lokala myndigheterna.

På grund av karaktären hos de avtal som medfinansieras – och som ofta innefattar komplexa och värdefulla avtal för stora infrastrukturprojekt – har Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden de högsta felnivåerna i samband med offentlig upphandling. Även om problemen inte är lika allvarliga för Europeiska socialfonden, Europeiska fiskerifonden och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, är bristerna i den offentliga upphandlingen även här en betydande källa till oegentligheter. Följden blir finansiella korrigeringar för att täcka den relaterade finansieringen, ofta med konsekvenser för projektens genomförande.

VAR UPPTÄCKS DE FLESTA FELEN?

SVAR: ANDELEN FEL REGISTRERADE AV EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

I vissa länder är kvaliteten och samstämmigheten i anbuds-dokumenterna ofta dålig, vilket kan orsaka problem senare i processen vid tilldelandet och genomförandet av kontrakt. Det finns också medlemsstater som, genom ytterligare regler på nationell nivå, har gjort processen ännu mer komplicerad och lagt en onödigt tung administrativ börda på stödmottagarna.

Anbuds-förfaranden på kommunal eller lokal nivå tycks vara mer utsatta för fel och oegentligheter, troligen på grund av en kombination av riskfaktorer som svagare administrativ kapacitet, brist på erfarenhet och expertis och möjligen i vissa fall en lokal benägenhet att välja vissa företag. Tjänstekontrakt har visat sig vara mer felbenägna än anbud på leveranser/ arbeten. Ett av de allvarligaste problemen är tilldelning av ext- raarbete som ges direkt till den befintliga uppdragstagaren utan anbudsprocess, vilket innebär att ursprungskontraktet ändras och jämvikten i den inledande konkurrensen rubbas.

Även om procedur- eller utvärderingsfelen ofta är oavsiktliga, kan de resulterande finansiella korrigeringsarna leda till allvarliga genomförandeproblem för de offentliga förvaltningarna.

Frontlinjen

Det är de nationella myndigheterna som har huvudansvaret för att se till att anbudsprocesserna går rätt till. Kommissionen har i många år utbildat medlemsstaterna i processerna för offentlig upphandling, för att höja kunskapsnivåerna hos både personal och revisorer vid förvaltningsmyndigheterna.

Därför är både personalen i främsta linjen på nationell nivå och de nationella revisorerna nu bättre förberedda att förhindra och upptäcka brister och problem. Dessutom har vissa medlemsstater förbättrat sina egna procedurer för offentlig upphandling så att de bättre stämmer överens med EU:s direktiv och avspeglar kommissionens rekommendationer och exempel på god praxis. Men det finns fortfarande behov av kapacitetsuppbyggnad på nationell nivå.

Arbetsgrupp

En arbetsgrupp för offentliga upphandlingar har bildats. Den är knuten till förvaltningen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna och ska arbeta för att få bukt med svagheterna inom den offentliga upphandlingen. Gruppen bildades i september 2013 och sammanför representanter från generaldirektoraten för regional- och stadspolitik (ordförande), den inre marknaden och tjänster, sysselsättning, socialpolitik och inkludering, jordbruk och landsbygdsutveckling och havsfrågor och fiske, samt Europeiska investeringsbanken. Arbetsgruppen har identifierat ett antal åtgärder, varav några redan har påbörjats, som ska hjälpa till att förbättra resultatet av upphandlingar under perioden 2014–2020.

De åtgärder som redan vidtagits är att utarbeta och sprida praktiska råd om hur man kan undvika vissa vanliga fel i den offentliga upphandlingen. Vägledningen är strukturerad kring de viktigaste stegen i en upphandlingsprocess och tar upp problem att hålla koll på och misstag som bör undvikas. Vägledningen innehåller också en verktygsuppsättning med bästa praxis-fall och ytterligare resurser som belyser specifika ämnen mer ingående. Den ger också konkreta exempel på vad man ska och inte ska göra under upphandlings- och genomförandestegen i projektcykeln. Slutligen förklarar vägledningen hur man ska hantera olika situationer och listar 25 av de vanligaste eller allvarligaste felen.

OFFENTLIGA UPPHANDLINGAR ÄR ETT RISKOMRÅDE FÖR KORRUPTION.

I artikeln i *Panorama* 49, sidorna 34-35, finns mer information om kommissionens åtgärder för att bekämpa bedrägerier och korruption. Där finns också upplysningar om evenemang som anordnas i EU i år.

De nya ESI-fonderna innehåller också vissa villkor för offentliga upphandlingar, för att säkerställa att vissa anstalter har vidtagits i medlemsstater och regioner – och avspeglas i deras partnerskapsavtal och operativa program – innan ESI-fondsinvesteringen realiserar.

För vissa medlemsstater, exempelvis Rumänien och Bulgarien, genomförs specifika handlingsplaner för att höja nivån av förståelse och överensstämmelse med procedurerna för offentlig upphandling.

Nya regler

I april 2014 antogs ett direktivpaket, där bland annat offentliga upphandlingar ingår, som medlemsstaterna ska överföra till de nationella lagstiftningarna år 2016. Kommissionen hjälper medlemsstaterna med de utbildningsbehov som är kopplade till omskrivning och genomförande av de nya direktiven.

► MER INFORMATION

Vägledning för offentlig upphandling:

<http://europa.eu/!hb94Mb>

EU:s webbplats för offentlig upphandling:

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/index_en.htm

► EU PRESENTERAR EN STRATEGI FÖR OMRÅDET KRING

ADRIATISKA OCH JONISKA HAVET – EUSAIR

Europeiska kommissionen har utarbetat en ny makroregional strategi för att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i området kring Adriatiska och Joniska havet. Denna ska också gagna EU-integrationen av länderna på västra Balkan.

Strategin antogs av Europeiska kommissionen i juni 2014, och så snart den också blivit godkänd av Europeiska rådet kommer förvaltningsstrukturer att upprättas så att strategin kan börja genomföras före årsslutet. Tekniska och operativa arbetsuppgifter stöds av det framtida transnationella INTERREG-programmet för området kring Adriatiska och Joniska havet.

Åtta länder – 70 miljoner människor

Regionen är hemvist åt över 70 miljoner människor och avgränsas först och främst av Adriatiska och Joniska havet. Strategin bygger i sin nuvarande form på Adriatisk-joniska-initiativet, som omfattar åtta länder: fyra EU-länder (Grekland, Italien, Kroatien och Slovenien) och fyra länder utanför EU (Albanien, Bosnien–Hercegovina, Montenegro och Serbien).

Den bygger vidare på det omfattande samarbete som redan utvecklats mellan dessa länder via EU:s maritima strategi för Adriatiska havet och Joniska havet samt EU:s INTERREG-program.

EUSAIR – FYRA PELARE

- 1 "Blå tillväxt"** fokuserar på tre ämnen: Blå teknik, fiskeri och akvakultur, maritima och marina förvaltningar och tjänster. Den främjar också hållbara och ansvarsfulla fiskemetoder som genererar inkomster för kustområdena.
- 2 Pelaren "Förbättra förbindelserna i regionen"** riktar sig mot transport- och energiförbindelserna genom att stärka den maritima säkerheten och utveckla inbördes förbundna hamnsystem, skapa pålitliga transportnät och intermodala förbindelser med inlandet, samt etablera en välfungerande intern energimarknad med bra förbindelser.
- 3 "Miljö kvalitet"** uppmuntrar samarbete på regional nivå för att förbättra ekologin i havs- och kustmiljön, minska förlusten av biologisk mångfald och nedbrytningen av ekosystemfunktioner och förbättra avfallshanteringen genom att minska avfallet och näringsflödena till hav och floder. För att uppnå dessa mål kommer fokus att ligga på tre områden: uppgradera havsmiljön, minska havsföroreningarna och förbättra de transnationella markområdena och den biologiska mångfalden.
- 4 Pelaren "Hållbar turism"** ska hjälpa till att utveckla regionens potential genom att erbjuda turismprodukter av högre kvalitet och nya tjänster. Ett av målen med strategin ska vara att diversifiera makroregionens turism och ta itu med frågan om säsongsbetonad turism. Den ska också främja en hållbar och ansvarsfull turismförvaltning.

Tredje makroregionala strategin

EU-strategin för området kring Adriatiska och Joniska havet bygger på de goda resultaten från de befintliga makroregionala strategierna i Östersjö- och Donauregionerna. Dessa har banat väg för ett unikt samarbete som bygger på idén om att gemensamma utmaningar och möjligheter i specifika regioner – oavsett om de handlar om miljö, ekonomi, geografi eller säkerhet – bäst tacklas gemensamt.

Varför en strategi för den adriatisk-joniska regionen?

I regionen står inför många **utmaningar**, däribland anmärkningsvärda socioekonomiska skillnader, avsaknad av nätverk mellan forskning och företag, otillräckliga transportförbindelser, otillräckliga elnätsförbindelser, en fiskerinäring som inte är hållbar, miljöhot och otillräcklig administrativ kapacitet.

VI BLICKAR FRAMÅT EN EU-STRATEGI FÖR ALPREGIONEN

I december 2013 bjöd Europeiska rådet in kommissionen att, i samarbete med medlemsstaterna, utveckla en EU-strategi för Alpregionen till juni 2015. Strategin omfattar fem EU-medlemsstater (Frankrike, Italien, Slovenien, Tyskland och Österrike) och två länder utanför EU (Liechtenstein och Schweiz). Strategin innefattar cirka 48 regioner.

Alpregionen och dess 70 miljoner invånare kämpar med flera stora utmaningar, och det krävs samarbete mellan regioner och länder för att hitta lösningar. Strategin ska baseras på tre åtgärder:

- ▶ Öka konkurrenskraften, välfärden och sammanhållningen i Alpregionen.
- ▶ Säkerställa tillgänglighet och förbindelser för alla invånare i Alpregionen.
- ▶ Göra Alpregionen miljömässigt hållbar och attraktiv.

Ett omfattande offentligt samråd för intressenterna pågår fram till den 15 oktober 2014. Detta följs av en intressentkonferens i början av december 2014, vilken avslutar samrådsprocessen. Kommissionen kommer att presentera ett förslag till meddelande och handlingsplan i juni 2015.

Men det finns också vissa lovande **möjligheter** som kan tas tillvara, till exempel "den blå ekonomin" och möjligheten att förbättra förbindelserna mellan land och hav för att öka inlandsekonomiernas konkurrenskraft. Regionen är enastående naturskön och har ett rikt kulturellt, historiskt och arkeologiskt arv, och det finns potential för en hållbar, ansvarsfull och diversifierad turism.

Det krävs dock **bättre koordination och samarbete** mellan de berörda länderna och regionerna för att bemästra de gemensamma utmaningarna och bli bättre på att ta till vara möjligheterna. Europeiska unionens engagemang underlättar en sektorövergripande strategi i linje med EU:s olika politikområden. Det framhäver möjliga komplementariteter och synergier mellan politikområden och program som för ögonblicket genomförs i regionen. Det hjälper till att sammanföra och mobilisera det breda urvalet av fonder och program som är tillgängliga som stöd för att nå strategins mål.

Prioriteringar för arbetstillfällen och tillväxt

Alla de nämnda sektorerna kan spela en avgörande roll i att skapa arbetstillfällen och främja ekonomisk tillväxt i regionen. För att koncentrera insatsen fokuserar handlingsplanen för en EU-strategi för området kring Adriatiska och Joniska havet (EUSAIR) på ett begränsat antal strategiska prioriteringar som är organiserade kring fyra pelare (se rutan s. 34).

Dessutom har strategin ett antal genomgripande principer: kapacitetsuppbyggnad och kommunikation, forskning, innovation och små och medelstora företag, lindring och anpassning av klimatförändringarna samt hantering av katastrofrisker.

Även om strategin inte medför extra EU-finansiering, kommer EU-strategin för området kring Adriatiska och Joniska havet att samla europeiska och nationella finansieringsinstrument för att öka värdet för pengarna. I synnerhet kommer de europeiska struktur- och investeringsfonderna och instrumentet för föranslutningsstöd att tillföra viktiga finansiella resurser under perioden 2014–2020 och ett brett urval av verktyg och tekniska möjligheter.

Andra EU-fonder och EU-program som kan stödja EUSAIR-åtgärderna är Europeiska havs- och fiskerifonden, Fonden för ett sammanlänkat Europa, LIFE, COSME och Horisont 2020.

Ytterligare finansiering är också tillgänglig, särskilt från investeringsramen för västra Balkan, Europeiska investeringsbanken och andra internationella finansinstitut. Dessa fonder och instrument bör skapa viktiga möjligheter och locka ytterligare finansiering från privata investerare.

▶ FÖR ÖKAT VÄLSTÅND OCH STÖRRE INTEGRATION I OMRÅDET KRING ADRIATISKA OCH JONISKA HAVET:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/pdf/brochure_072014.pdf

▶ MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/index_en.cfm

► NYHETER

[I KORTHET]

▼ NY GENERALSEKRETERARE FÖR REGIONKOMMITTÉN

Den 1 september 2014 övertog Jiří Buriánek rollen som Regionkommitténs generalsekreterare.

Buriánek innehar tjeckiskt-tyskt medborgarskap och har en juristexamen, en doktorexamen i europeisk lagstiftning och en magisterutbildning i civilekonomi.

Tidigare var han direktör vid generalsekretariatet för Europeiska unionens råd, där han ansvarade för nätverksindustrier (energi, transport, IKT) och europeiska infrastrukturer. Dessförinnan var han utvidgningsansvarig vid Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum och generalsekreterare för PostEurop, ett Brysselbaserat samarbetsorgan för europeiska offentliga postföretag.

▼ STADGA OM FLERNIVÅSTYRE I EUROPA: FRÅN IDÉ TILL VERKLIGHET

Om Europa ska nå framgång och uppnå EU-målen måste varje styrningsnivå (regional, nationell och europeisk), enligt Regionkommitténs nya ordförande Michel Lebrun, ta sitt ansvar och handla på ett sätt som hänger samman med och är koordinerat med de övriga myndighetsnivåerna. Detta pekar mot att regioner och städer ska vara mer involverade i utformningen och genomförandet av nationella reformprogram och europeisk politik, särskilt i relation

till tillväxtstrategin Europa 2020. Tack vare Regionkommitténs beslutsamhet att uppnå dessa mål, har flernivåstyrningen blivit en konkret verklighet som bygger på principerna om subsidiaritet och partnerskap mellan olika aktörer som är involverade i beslutsfattandet. I detta sammanhang godkände Regionkommittén "stadgan om flernivåstyre i Europa" i april i år.

Stadgan är ett politiskt manifest genom vilket EU:s regioner och städer kan vända sig till andra förvaltningsnivåer angående det mervärde som deras förvaltningsnivå kan tillföra i de politiska åtgärderna. Fler än 150 lokala myndigheter har redan undertecknat stadgan. Prominenta nationella och europeiska politiker, däribland Jean-Claude Juncker, José Manuel Barroso och Johannes Hahn, har uttryckt sitt stöd. EU:s alla städer, distrikt, provinser och regioner uppmuntras ansluta sig till stadgan för att systematisera flernivåstyrningen och göra den till en vägledande princip för europeiska åtgärder.

Stadgan är tillgänglig online och är öppen för elektronisk signatur för EU:s lokala och regionala myndigheter.

►MER INFORMATION

<http://cor.europa.eu/sv/about/secretary-general/Pages/secretary-general.aspx>

►MER INFORMATION

www.cor.europa.eu/mlgcharter

NY VÄGLEDNING SKA HJÄLPA TILL ATT SKAPA SYNERGIER MELLAN EU-FONDERNA

Kommissionen har publicerat en ny vägledning som ska hjälpa nationella och regionala beslutsfattare att uppnå fler synergier mellan de olika EU-fonderna till stöd för innovation och konkurrenskraft. Den preciserar komplementariteterna mellan ESI-fonderna, Horisont 2020, COSME, Erasmus+, Kreativa Europa och de digitala tjänsterna i fonden för ett sammankopplat Europa. Här exemplifieras också konkreta scenarier som kan ge inspiration till prioriteringar i de operativa programmen inom ESIF (just nu under förhandling) och i andra EU-fonder under de kommande åren.

Den politiska viljan till ett sådant samarbete är tydlig, och kommissionsledamot Hahn har talat om behovet av att föra samman de strategiska politiska dagordningarna och bryta upp från "silomentaliteten" mellan aktörerna inom forskning och Horisont 2020 och aktörerna inom socioekonomisk sammanhållning och ESIF-fonder. Med sådana synergier kan man öka forsknings- och innovationsinvesteringarna och deras effekter på konkurrenskraft, jobb och tillväxt i EU genom att kombinera ESIF, Horisont 2020 och andra EU-instrument på ett strategiskt och sammanhållningsinriktat sätt. Detta har blivit ett "måste" i tider av reducerade offentliga budgetar och växande utmaningar i fråga om tillväxt och internationell konkurrenskraft.

Särskild tonvikt läggs på det enskilt största centralt styrda programmet Horisont 2020, som är det nya ramprogrammet för forskning och innovation med en budget på närmare 80 miljarder euro, och på ESI-fonderna som investerar cirka 100 miljarder euro i innovationsrelaterade teman.

Vid sidan om det redan befintliga sekventiella och/eller parallella användandet av medel för olika projekt, ger de nya förordningarna möjlighet att kombinera ESIF- och Horisont 2020-finansiering i ett och samma projekt ("kumulativ finansiering") för att uppnå större effekt och effektivitet.

I förordningen om gemensamma bestämmelser anges särskilda förpliktelser på det här området för medlemsstater och regioner, däribland en process för att identifiera entreprenörer och att definiera strategier för smart specialisering, som både omfattar åtgärder i tidigare steg (stärka forskningskapaciteten)

och senare steg (omsätta resultaten till konkurrenskraftiga och innovativa varor och tjänster). Vägen är också öppen för Horisont 2020 att dra nytta av de senaste tio årens massiva strukturfondsinvesteringar i forskningskapacitet, vetenskaps- och teknikparker, kluster och mänskligt kapital på området forskning och innovation, i synnerhet i de nya medlemsstaterna och eftersläpande regioner.

Vägledningen "Enabling synergies between European Structural and Investment Funds, Horizon 2020 and other research, innovation and competitiveness-related Union programmes: Guidance for policy-makers and implementing bodies" (Skapande av synergieffekter mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna, Horisont 2020 och andra forsknings-, innovations- och konkurrenskraftsrelaterade unionsprogram: vägledning för politiska beslutsfattare och genomförandeorgan) riktar sig främst till intressenter som är involverade i strategiutvecklingen (inom exempelvis smart specialisering, ESIF-program eller arbetsprogram) men också till organ som är involverade i projektgenomförande, urval, utvärdering, rapportering, revision o.s.v.

► MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf

▶ I SPETSEN FÖR EUROPAS SAMARBETE MED DET CIVILA SAMHÄLLET

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) företräder Europas ekonomiska och sociala intressegrupper och har haft en framträdande roll i att främja delaktighet och ett nära samarbete med företags- och arbetsmarknadsgrupper och andra grupper i det civila samhället i utvecklingen av EU:s politik, särskilt på områden som sammanhållningspolitik.

EESK upprättades i och med Romfördraget 1957 i syfte att involvera ekonomiska och sociala intressegrupper i utvecklingen av det europeiska projektet. Kommittén bildade en institutionell mekanism för att leverera synpunkter från denna viktiga del av det civila samhället till Europeiska kommissionen och Ministerrådet och utgjorde en formell plattform där man kunde uttrycka sina synpunkter om EU-frågor.

EESK arbetar för europeisk integration och främjar en EU-utveckling som bygger på ett mer aktivt deltagande och en union som är starkare förankrad i den folkliga opinionen. Kommissionen drar nytta av medlemmarnas erfarenhet och kunskap för att påverka EU:s beslutsfattande och uppnå ett samförstånd som ligger i allas intresse.

Främja partnerskap

EESK har alltid stöttat EU:s sammanhållningspolitik i dess ansträngningar att stärka solidariteten och främja ekonomisk utveckling. Kommittén är en ivrig förespråkare för partnerskapsprincipen och att denna ska integreras fullt ut i regionalpolitiken.

Tidigt i EESK:s historia fokuserade partnerskap enbart på traditionella ekonomiska och sociala aktörer. Under årens lopp har de utvidgats och innefattar nu "alla andra organ som representerar civilsamhället, miljöpartner, icke-statliga organisationer och organ som arbetar för jämställdhet".

I utvecklingen av den reformerade sammanhållningspolitiken för 2014–2020 har EESK konsekvent argumenterat för att principen för partnerskap med det civila samhället ska stärkas i de sammanhållningspolitiska programmen i EU:s medlemsstater. Detta ledde till att särskilda bestämmelser

”EU:s mål bör vara att vidta åtgärder för att få till stånd konkreta handlingar som har betydelse för Europas invånare. Därför har vår kommitté en mycket viktig roll i att se till att förväntningar, behov och

framgångar hos aktörerna ute på fältet verkligen vidarebefordras till Bryssel. Våra medlemmar är först och främst medborgare – företagare, fackföreningsrepresentanter, familjeorganisationer, jordbrukare osv. – och därför utgör regional utveckling, lokal sysselsättning och social sammanhållning själva kärnan i vårt arbete. Vi är det civila samhällets röst och vår uppgift är att tillföra ett annat, oumbärligt perspektiv som ska hjälpa till att vägleda den europeiska politiken. Detta är drivkraften i vårt dagliga arbete för ett lösningarnas Europa.”

HENRI MALOSSE – ORDFÖRANDE I EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

togs med i förordningen, enligt vilka medlemsstaterna måste involvera näringslivets och arbetsmarknadens parter och andra relevanta organ som representerar det civila samhället vid framtagandet av partnerskapsavtal och lägesrapporter och i utarbetandet, genomförandet och övervakningen av operativa program. Dessutom antogs, på kommitténs anmodan, en särskild lagstiftning som innefattar en uppförandekod för partnerskap.

”It takes two to tango”

I februari 2009 ombads EESK av Europeiska kommissionen ta fram ett förberedande yttrande om hur man kunde främja ett effektivt partnerskap i förvaltningen av sammanhållningsprogrammen, mot bakgrund av god praxis som uppkommit under programcykeln 2007–2013.

EESK åtog sig att identifiera god partnerskapspraxis i sammanhållningspolitikens operativa program. Man utförde ett omfattande fältarbete som involverade medlemmar av EESK, nationella ekonomiska och sociala råd, fackföreningar och arbetsgivarorganisationer (dvs. arbetsmarknadens parter) samt organisationer i det civila samhället (t.ex. socialekonomiska, från tredje sektorn, icke-statliga).

Detta arbete resulterade i en mycket välunderrättad och inflytelserik EESK-studie om utvecklingen av partnerskapsprincipen i EU:s sammanhållningspolitik. Publikationen hette *It takes two to tango*.

Makroregionala strategier

EESK har visat särskilt stort intresse för utvecklingen av makroregionala strategier för grupper av länder eller regioner med gemensamma problem och intressen. Kommittén var mycket involverad i arbetet med EU-strategierna för Östersjö- och Donauregionerna. Just nu arbetar man med yttranden till stöd för utveckling av EU-strategier för området kring Adriatiska och Joniska havet och för Alpreionen.

EESK rekommenderar att ”partner” – aktörer från näringsliv, arbetsmarknad och civilsamhälle – får en nyckelroll i denna process, i linje med den generella partnerskapsstrategin i utvecklingen av sammanhållningspolitiken.

EESK har också i samband med sitt eget initiativ föreslagit att en makroregional strategi ska utvecklas för Atlantområdet, som är Europas inkörsport i väster.

Den atlantiska makroregionen skulle omfatta regioner och öar längs Atlantkusterna i Frankrike, Irland, Portugal, Spanien och Storbritannien, däribland Kanarieöarna, Azorerna och Madeira. Den skulle också inkludera Island, Grönland, Norge och Färöarna.

Urbana och lokala frågor

EESK har utarbetat flera yttranden som belyser storstadsområdenas växande betydelse. EESK anser att välbalanserade och robusta storstadsområden, som är integrerade i ramen för Europa 2020, kommer att gå i täten för den framtida utvecklingen, var och en med en egen identitet och egna karakteristika.

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN I KORTA DRAG

EESK har 353 ledamöter sedan Kroatien gick med i EU den 1 juli 2013. Ledamöterna kommer från ekonomiska och sociala intressegrupper i Europa. Medlemmarna nomineras av de nationella regeringarna och tillsätts av ministerrådet för en förnybar mandatperiod på fem år. Den senaste förnyelsen skedde i oktober 2010 för mandatperioden 2010–2015. Ledamöterna tillhör en av följande tre grupper: arbetsgivare, arbetstagar eller olika intressegrupper. Ledamöternas uppgift är att komma med yttranden om frågor av europeiskt intresse till rådet, kommissionen och Europaparlamentet. Samråd med EESK är obligatoriskt för kommissionen eller rådet i vissa fall, medan det i andra fall är frivilligt. EESK kan dock även utarbeta yttranden på eget initiativ. Kommittén utfärdar i genomsnitt 170 rådgivande dokument och yttranden per år (av vilka cirka 15% sker på eget initiativ). Alla yttranden vidarebefordras till EU:s beslutande organ och publiceras sedan i EU:s officiella tidning.

Storstadsområdena kommer också att få en positiv makroekonomisk inverkan för Europa. Politiska åtgärder för storstadsutveckling bör löpa parallellt med ett fokus på att minska de regionala skillnaderna.

EESK rekommenderar att en tvärvetenskaplig arbetsgrupp upprättas i relation till utvecklingen av storstadsområden. Denna skulle kunna bestå av representanter från medlemsstaterna, storstadsområdena, offentliga och privata intressenter och det civila samhället.

En sådan gruppering skulle kunna utarbeta en långsiktig och gränsöverskridande vision för Europas storstäder. I en enhetlig och effektiv EU-agenda för städer 2050 bör fragmentariska åtgärder ersättas av ett övergripande koncept.

EESK har också arbetat på ett yttrande om lokalt ledd utveckling, ett specialverktyg som ska användas på subregional nivå för att involvera lokalsamhällen och organisationer i arbetet med att nå Europa 2020-strategins mål om smart och hållbar tillväxt för alla samt främja territoriell sammanhållning.

► LADDA NED BROSCHYREN
IT TAKES TWO TO TANGO:
<http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/cese-2011-05-en.pdf>

► MER INFORMATION
www.eesc.europa.eu

▶ KONTINUITET OCH FÖRÄNDRING

EU:S REGIONALPOLITIK SEDAN 1989

Ronald Hall, förste rådgivare åt generaldirektören för regional- och stadspolitik, reflekterar över den europeiska regionalpolitikens utveckling under de senaste 25 åren.

Romfördraget från 1957 undertecknades av sex grundländer i syfte att upprätta Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG). I ingressen står det bland annat att medlemsstaterna var "angelägna att stärka den ekonomiska gemenskapen mellan sina länder och att trygga en harmonisk utveckling genom att minska klyftan mellan olika regioner samt eftersläpningen för mindre gynnade regioner".

Den senare omvandlingen av denna politiska prioritet till en regionalpolitik på EU-nivå var nära förbunden med framstegen i den mer generella processen för europeisk integration – särskilt i fråga om utvecklingen av en ekonomisk och monetär union, som i slutänden ledde till upprättandet av en gemensam valuta, euron. I den europeiska integrationsprocessen fick idén om skattefederalism och upprättandet av ett skatteutjämningsystem ge vika och man valde i stället, från och med 1989, ett system som byggde på stöd till ekonomisk tillväxt och utveckling i de svagare medlemsstaterna och regionerna. Dessa fick ta del av fördelarna med en ekonomisk och monetär union genom att investeringsfonder från den centrala EU-budgeten kanaliserades till dem.

Politikens utveckling över tiden återspeglar på många sätt regionalpolitikens dubbla natur. Politiken representerade å ena sidan en **omfördelningsmekanism** i brist på annat stöd till de fattigare områdena i EU. Å andra sidan utgjorde den också en **mekanism för ekonomisk tillväxt och utveckling** som riktade resurser mot ett begränsat antal investeringsområden.

I de tidiga skedena, mellan 1989 och 1999, skulle man kanske kunna hävda att Europas politiska ledare lade alltför stor tonvikt på omfördelningsdimensionen, vilket innebar att väldigt mycket kraft lades på att säkra resurser under sammanhållnings- och regionalpolitiken medan kanske alltför lite uppmärksamhet ägnades åt att använda resurserna på ett så effektivt sätt som möjligt när de väl hade erhållits.

Investering i ekonomisk tillväxt

Detta ändrades efter att medlemsstaterna år 2000 i Lissabon kommit överens om en handlingsplan för en mer resolut gemensam insats för att hantera problemet med EU:s (förhållandevis sjunkande) internationella konkurrenskraft. Syftet var att mobilisera alla tillgängliga finansieringskällor för nya investeringar. Med budgetbesluten under det föregående årtiondet hade regionalpolitiken blivit den klart största potentiella källan för sådana investeringar på europeisk nivå.

Därför inleddes en viktig förändring av politikens begreppsramar – bort från omfördelningsfokus, med siktet inställt på ekonomisk tillväxt och utveckling. Politikens fundament ändrades till att bli en källa för investeringar som skulle bidra till genomförandet av den rad av (relaterade) konkurrenskraftsstrategier som har präglat unionen sedan 2000 (Lissabonstrategin (2000), strategin för tillväxt och sysselsättning (2005) och Europa 2020-strategin (2010)).

I syfte att uppnå de europeiska investeringar som skulle bidra till realiseringen av dessa strategier, var ändringar av genomförandesystemet på flera plan avgörande för att omsätta de europeiska prioriteringarna till de reella investeringsbeslut som togs på regional och lokal nivå. Detta har lett till en förstärkning av de förutsättningar som åtföljde de regionalpolitiska programmen och som började med den prioriterade öronmärkningen av viktiga investeringsområden i kraven för utarbetandet av de strategiska programmen för 2007–2013. Dessa förutsättningar har stärkts, åtminstone rent lagstiftningsmässigt (det faktiska genomförandet har ännu inte ägt rum), för perioden 2014–2020, som precis börjat.

Ekonomisk stabilitet

Dessutom styrs ("betingas") politiken nu inte bara av behovet av att bidra till att uppnå målen i EU:s nuvarande konkurrenskraftsstrategi – Europa 2020. Efter krisen i Europa har den också blivit ett instrument som ska hjälpa till att säkra stabiliteten i den ekonomiska och monetära unionen som helhet, inklusive möjliga sanktioner för underlåtenhet att respektera unionens gränser när det gäller nationella makroekonomiska parametrar. Med detta har på sätt och vis en cirkel slutits. De framsteg som unionen kunde uppnå historiskt genom att införa en genuin europeisk regionalpolitik var beroende av utvecklingen i processen för den ekonomiska och monetära unionen. Nu behöver den ekonomiska och monetära unionen sammanhållning och regionalpolitik som ett instrument för att understödja dess framgångar.

Oavsett paradigmskiftet i EU:s sammanhållnings- och regionalpolitik bevaras självfallet dess ursprungliga starka omfördelningsdimension, och merparten av resurserna riktas mot de fattigaste regionerna mätt i inkomst (BNP) per invånare, vilket i sig är en anmärkningsvärd politisk bedrift.

Men det politiska samtalet har bytt fokus och handlar nu om politikens tilldelande funktion vid identifieringen av investeringsprojekt som är viktiga för Europas ekonomiska framgång. Det finns därför ett fokus på framtiden och en önskan om att mobilisera underutnyttjade resurser i jakten på nya möjligheter i stället för att försöka kompensera för problem i det förflutna. Slutligen har man, för att kunna ta sitt ansvar i förverkligandet av unionens globala ekonomiska mål, accepterat att politiken måste gripa in i både fattigare och mer välmående regioner även om resurserna oundvikligen – och med rätta – koncentreras till de fattigaste.

▶ PANORAMA HAR NÅTT SITT FEMTIONDE NUMMER

Nu när vi nått denna milstolpe vill vi få kontakt med er – våra läsare. Det här är din chans att berätta för oss vad du tycker om *Panorama*. Vad gillar du? Vad är användbart för dig?

Det första numret utkom i oktober 2000. Under de senaste 14 åren har *Panorama* vuxit och blomstrat och har blivit ett av de viktigaste kommunikationsverktygen från generaldirektoratet för regional- och stadspolitik.

Hur skulle du vilja att *Panorama* utvecklades under de kommande åren? Skriv och berätta vad du tycker. Vi återger några av era bidrag i framtida nummer. **NU SER VI FRAM EMOT DE KOMMANDE 50 NUMREN!**

BERÄTTA VAD DU TYCKER!

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

✉ **SZILVIA MÉSZÁROS**

STÄLLFÖRETRÄDANDE STATSEKRETARIATET FÖR KOMMUNIKATION AV SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN, PREMIÄRMINISTERNS KANSLI, **UNGERN**

Som kommunikationsmedarbetare är jag aktivt involverad i att kommunicera om sammanhållningspolitikens resultat i Ungern via kampanjer och publikationer. Jag ansvarar också för att informera Europeiska kommissionen om Ungerns bästa praxis på området kommunikation. Jag tycker att *Panorama* erbjuder en unik möjlighet att få inblick i de olika aspekterna av EU-politiken. Kontinuerlig idéförnyelse är en förutsättning för att vi ska få ut vårt budskap på ett effektivt sätt. I vårt arbete har tidskriften utgjort en källa till inspirerande exempel på bästa praxis och användbar information om regionalpolitik. I förberedelserna av den ungerska upplagan av Europadagen hade vi till exempel mycket stor nytta av artikeln "Europadagen 2014 i hela EU" där vi fick en massa nya, inspirerande idéer inför nästa års event.

✉ **NOAH, PROJEKTÄLSKAREN**

AVDELNINGEN FÖR EU-PUBLICITET, MINISTERIET FÖR REGIONAL UTVECKLING, **TJECKIEN**

Hej, jag heter Noah! Kanske har du redan träffat mig, till exempel på INFORM-mötet i våras i Prag? Hursomhelst, jag antar att du redan vet att jag är ett stort fan av tidskriften *Panorama*! Tror det eller ej, men jag älskar att läsa om EU:s samfinansierade projekt. Jag vill veta allt om dem. Var är de? Varför är de intressanta? Men mest av allt vill jag se dem med egna ögon! Därför reser jag runt i Europa och besöker alla medlemsstater. Jag upplever en massa spännande saker med mina nya vänner som visar mig projekten på plats. Hoppas vi ses snart! 😊

Let's stay connected...

▶ **MÖT NOAH**

https://www.youtube.com/watch?v=SjE_FlVGtn4&feature=youtu.be

▶ ✉ **PAULA ASCENÇÃO**KOMMUNIKATIONS
MEDARBETARE, COMPETE,
PORTUGAL

Kommunikation och information är strategiska områden för COMPETE-programmets förvaltningsmyndighet: Dessa faktorer är avgörande för att jag ska kunna slutföra mitt koordineringsarbete. Särskilt avgörande är de för anpassningen till den relevanta kommittén och till programprioriteringarna. Därför leder vi vårt arbete på ett sådant sätt att alla tillgängliga instrument visas och stödmottagarnas behov matchas med Europeiska regionala utvecklingsfondens mål. Framför allt strävar vi efter att dela resultaten av detta ekonomiska stöd, och vi arbetar mycket nära stödmottagarna.

Som kommunikationsansvarig anser jag att tidskriften *Panorama* är oundgänglig, inte bara för de lättillgängliga uppdateringarna på det sammanhållningspolitiska området, utan också för att det digitala formatet, mot bakgrund av vår filosofi om informationsdelning, är ett mycket viktigt verktyg som uppmuntrar till interaktion i sociala nätverk och främjar informationsspridning. Tidskriften hjälper också våra följare utomlands att hålla sig ajour med andra projekt som finansieras av EU-medel.

I detta avseende betraktar vi *Panorama* som ett informationsverktyg som vi delar med stödmottagarna och medborgarna i allmänhet. En mer interaktiv och användarvänlig version avsedd för surfplattor skulle utan tvivel hjälpa *Panorama* att nå bestående framgångar på lång sikt.

▶ ✉ **PAULA VICENTE**KOMMUNIKATIONSANSVARIG OCH PORTUGALS
REPRESENTANT VID INIO OCH INFORM, PORTUGAL

I min roll som kommunikationsansvarig för fondinvesteringar som genomförs via sammanhållningspolitiken och som Portugals representant i de EU-omfattande kommunikationsnätverken INIO och INFORM, har *Panorama* varit en stor inspirations- och kunskapskälla. Det är intressant att följa *Panoramas* utveckling över tiden. Man märker hur tidskriften kommit närmare medborgarna, uppmuntrat till större delaktighet och i allt högre utsträckning börjat fokusera på mer angelägna ämnen. För framtida nummer har jag ett djärvt förslag: *Panorama* bör bli en mer hållbar och flexibel tidskrift och frigöra sig från tryckta versioner. Man borde fokusera på en onlineutgåva och anpassa formatet till digitala kanaler.

▶ ✉ **SUSANNE BELIHART**

PROJEKTANSVARIG, PRISMA SOLUTIONS, ÖSTERRIKE

Som projektansvarig för flera projekt inom europeiska territoriella samarbetsprogram som Centraleuropa, sydöstra Europa eller gränsöverskridande samarbeten under perioden 2007–2013, är en av mina viktigaste arbetsuppgifter – förutom den dagliga verksamheten med rapporter, PR, möten osv. – att lyssna på goda och mindre goda nyheter om mina partners arbete och försöka hitta lösningar på komplicerade problem och i mesta möjliga mån underlätta mina partners projektvardag.

I *Panorama* får jag uppdaterad information om den senaste utvecklingen för strategiska processer i EU och på samma gång konkreta upplysningar från andra projekt eller tematiska frågor. Det är väldigt användbart för kommande projekt där man behöver utveckla samarbeten och definiera relevanta mål.

Infografiken och "Nyheter i korthet" innehåller bra och tydlig information. De skulle kunna lyftas fram ytterligare i kommande nummer.

Total kostnad:
17 700 000 EUR
EU-bidrag:
3 186 000 EUR

► INTEGRERAT SYSTEM FÖR SJUKJOURNALER FÖRBÄTTRAR DEN REGIONALA SJUKVÅRDEN

Införandet av det elektroniska sjukjournalssystemet IANUS har hjälpt den allmänna hälsovården i Galicien, Spanien, till enorma effektivitetsvinster i och med att läkarbesöken minskat och väntetiderna kortats.

Genom IANUS-projektet har kliniska och administrativa patientuppgifter som tidigare lagrades i många olika system nu integrerats i ett enda elektroniskt journalsystem som är gemensamt för alla patienter.

Den nya IKT-plattformen ger kontinuitet i behandlingen, oavsett vilket sjukhus eller annan medicinsk inrättning det handlar om. All medicinsk personal kommer åt hela registret med patientrelaterad information via ett centraliserat system.

Läkare och sjuksköterskor har omedelbar tillgång till en större mängd information som är relevant för besluten och kan därmed göra bättre och snabbare diagnoser och samtidigt ge patienterna en mer anpassad behandling.

Eftersom alla statliga och privata sjukhus, vårdcentraler och apotek är sammanlänkade via IANUS har den medicinska personalen en fullständig bild av de enskilda patienternas medicinska historik av hälsoproblem, allergier, tidigare behandlingar, vårdprogram o.s.v., vilket ökar kontinuiteten i patientomsorgen.

Systemet är också kopplat till Spaniens nationella hälsovårdssystem, vilket gör att medicinska uppgifter som lagrats om patienter i andra delar av landet kan visas.

IANUS-systemet är också öppet för allmänheten, och 2,7 miljoner invånare i Galicien har via sitt personliga nationella ID-nummer tillgång till grundläggande information om sina egna sjukjournaler via Internet.

Dessa förändringar är särskilt gynnsamma för personer med kroniska sjukdomar. IANUS har enligt uppskattningar minskat besöken till sjukhusens akutmottagningar med 4 procent och reducerat antal konsultationer inom primärvården med 10 procent.

Det betyder att antalet patienter som väntar på läkartid har minskat med 19 procent. Införandet av en elektronisk receptservice har lett till 2,5 miljoner färre läkarbesök hos husläkarna.

IANUS har nu implementerats fullt ut på 14 sjukhus och över 400 vårdcentraler. Det utgör en stabil bas till ett helt patientcentrerat system med telehälsa, teleövervakning och en Web 2.0-modell för patienterna.

► MER INFORMATION
www.sergas.es

▶ EUROPEISKT TERRITORIellt SAMARBETE

▶ FÖRORENINGS- ÖVERVAKNING GER RENA KUSTVATTEN

Total kostnad:
4 355 000 EUR
EU-bidrag:
3 266 000 EUR

Syftet med Smart Coasts-projektet är att öka kvaliteten på stränderna och badvattnen längs Wales och Irlands kuster, vilket gynnar både folkhälsan och turismen.

I det ERUF-finansierade projektet "Smart Coasts=Sustainable Communities" (Smarta kuster=hållbara samhällen) har man utvecklat ett system som i realtid presenterar information om badvattenkvaliteten längs stränderna i Irland och Wales.

Det gemensamma projektet har genomförts av forskare vid University College Dublin, Irland, och Aberystwyth University, Storbritannien, och syftar till att öka kunskaperna om kustområdenas föroreningsflöden och koncentrationer samt förse kustsamhällena med information i realtid.

Systemet övervakar effekterna av nederbörds- eller flodflödeströsklar i relevanta områden. Via systemet undersöks också markavrinningen i relation till de kustnära flödesmönstren, som i vissa områden kan generera koncentrationer av föroreningar.

Uppgifterna görs sedan tillgängliga elektroniskt för lokala kustsamhällen så att dessa upptäcker potentiella problem och kan garantera säkra badvatten och stränder för lokalinvånare och besökare.

Realtidsövervakning av föroreningsflöden och -nivåer bidrar till att behålla och utöka antalet högkvalitativa "blåflaggsstränder" i Irland och Wales, särskilt när de strängare reglerna i EU:s badvattendirektiv träder i kraft år 2016.

Smart Coasts-projektet fokuserar just nu på Swansea Bay i södra Wales och kuststaden Bray i grevskapet Wicklow, Irland. Båda platserna är tätorter med stränder inom gångavstånd för tusentals boende. De är populära turistmål och vattensportorter, och båda har varit föremål för stora investeringar för att förbättra infrastrukturen och rekreativmöjligheterna.

Datainsamlingsprocessen kan också ge högkvalitativa upplysningar om i hur hög grad olika föroreningskällor bidrar till nedsmutsningen. Den utgör också det mest kostnadseffektiva sättet att ta fram framtida strategier för att minska nedsmutsningen.

Projektet, som delvis finansierats genom EU:s program för territoriellt samarbete för Irland och Wales 2007–2013, kommer att gynna stränder i hela Irland, Wales och i slutändan också andra delar av Europa. Det kommer att hjälpa de lokala ekonomierna och samhällena att behålla de kustnära områdenas ekonomiska och strategiska värde.

▶ MER INFORMATION
www.smartcoasts.eu

►EUROPEISKT TERRITORIellt SAMARBETE

►STÖD TILL SMÅ OCH MEDELSTORA LIFE SCIENCE-FÖRETAG SKA FRÄMJA EXPANSION ÖVER GRÄNSERNA

Total kostnad:
3 140 000 EUR
EU-bidrag:
1 570 000 EUR

Små företag inom life science-sektorn i nordvästra Europa ges stöd och tillgång till experter i andra regioner, som ska hjälpa dem med produkt- och marknadsutveckling.

Innovativa små och medelstora företag är avgörande för utvecklingen av nya produkter och tjänster på området bioteknik och medicinsk teknik. Men innovation är komplicerat och dyrt, och ett företag har inte alltid tillgång till alla resurser och all expertis och finansiering som krävs.

Via projektet IN2LifeSciences samarbetar åtta biovetenskapligt starka regioner i nordvästra Europa med att hjälpa små och medelstora företag med finansiering och kontakter som kan ge dem transnationell tillgång till de verktyg, resurser och utvecklingsexpertis som krävs. Regionnätverket för IN2LifeSciences innefattar Belgien, Danmark, Frankrike, Grekland och Nederländerna.

Projektet erbjuder tre typer av incitament för innovationsstöd: Collaboration (samarbete) (7000 EUR), Insight (insikt) (4000 EUR), Meet & Greet (träffas och hälsa) (utgifter på upp till 500 EUR). Även om summorna är relativt blygsamma är de avgörande i utvecklingsfasen för de små life science-företagen.

Hittills har totalt 224 finansiella incitament beviljats via projektet, som lanserades i april 2012. Dessa erbjuder finansiering för 70 Collaboration-, 44 Insight- och 110 Meet & Greet-åtgärder.

Den fjärde och sista möjligheten att ansöka om finansiering stängde i maj 2014 och ledde till att 28 företag beviljades finansiella incitament, av vilka 13 ville ha teknik- och marknadsexpertis och 15 var intresserade av att samarbeta med en utländsk partner i IN2LifeSciences-nätverket.

Förutom finansiering av internationell experthjälp anordnar IN2LifeSciences gränsöverskridande "elevator pitch"-event som hjälper små och medelstora företag att komma i kontakt med utländska investerare. Man arrangerar också utbildningsseminarier online. Internationella mäklarworkshops och andra innovationsevent hjälper också life science-företag att hitta relevanta organisationer att samarbeta med.

De små och medelstora företagen har tillgång till IN2LS-katalogen online med cirka 224 tjänsteleverantörer inom teknik, 15 inom ekonomi och 72 inom marknad. Varje regional projektpartner ansvarar för att locka och bedöma sökande från sina respektive områden och har en total budget på 100000 EUR att fördela.

Annick Pierrard från den belgiska partnern Interface Enterprises-University vid Liège University i Vallonien säger: Vi har varit tvungna att leta reda på och närma oss de små företagen, ofta via telefon, så att vi kunnat informera dem om det stöd som finns. Vår verksamhet har fått mer och mer publicitet och vi har redan exempel på framgångshistorier från företag som erhållit stöd. Den gränsöverskridande expertis som vi ger tillgång till har avgörande betydelse för många av dessa små life science-företag.

►MER INFORMATION
www.in2lifesciences.eu

▶ GREKLAND

▶ STÖD TILL INTERNATIONELL EXPANSION FÖR SMÅ FÖRETAG I GREKLAND

Total kostnad:
97 500 000 EUR
EU-bidrag:
30 000 000 EUR

Små företag i Grekland uppmuntras att samarbeta och tillsammans utveckla sina internationella marknader.

Planen "Extraversion – Competitiveness of Enterprises" (extroversion – konkurrenskraft för företag) är tänkt att öka de lokala företagens internationella konkurrenskraft och utvidga deras verksamhet.

Planen fokuserar på utåtblickande, exportinriktade företagare och syftar till att främja Greklands ekonomi genom att marknadsföra produkter och tjänster som kan ge mervärde åt landet.

För att uppnå detta fokuserar man inom programmet på att utveckla samarbeten och partnerskap mellan små och medelstora företag inom tillverknings-, bygg- och tjänstesektörerna. Inom ramen för det EU-stödda programmet ges ekonomiskt stöd till grupper av företag (minst tre), under förutsättning att de samarbetar i exportverksamheten.

De tillgängliga anslagen kan användas på många olika sätt, till exempel för produktion och marknadsföring av nya eller differentierade produkter eller tjänster, för utveckling av nya produkter eller tjänster, för införande av ny teknik, prototyper och innovationer, för diversifiering av företagets produktiva bas, för utveckling av miljövänlig affärsverksamhet eller för återvinningsverksamhet.

Exempelvis lyckades THYRATRON S.A. (se bild ovan) med programmets hjälp implementera ett kvalitetskontrollsystem som resulterade i att omsättningen och produktionen ökade med 100 procent.

Även om programmet främst är riktat mot små grekiska företag (mikroföretag och små och medelstora företag) kan större företag i vissa fall involveras (cirka 1 procent av företagen som erhåller stöd), under förutsättning att de är villiga att samarbeta internationellt med små och medelstora företag.

Det övergripande målet med projektet är att förbättra de grekiska företagens resultat på internationella marknader genom att främja ett utåtblickande företagande och produktion av högkvalitativa produkter och tjänster som kännetecknas av kvalitet, miljömedvetenhet, kunskap och innovation.

Projektet syftar också till att öka de utländska direktinvesteringarna i den grekiska ekonomin samt uppmuntra en konkurrenskraftig närvaro av grekiska företag på nationella och utländska marknader. Hittills har programmet lett till att fler än 1 000 arbetstillfällen skapats.

▶ MER INFORMATION
www.antonistikotita.gr

► KALENDARIUM

**30 SEPTEMBER OCH
1 OKTOBER 2014**

_Bryssel (BE)

3:e forumet för de yttersta
randområdena (RUP)

2 OCH 3 OKTOBER 2014

_Prag (CZ)

Plattformen för smart
specialisering, "Stairway
to Excellence"

6–9 OKTOBER 2014

_Bryssel (BE)

OPEN DAYS

18 NOVEMBER 2014

_Bryssel (BE)

Upptaktsmöte till EU:s strategi
för området kring Adriatiska
och Joniska havet

1 OCH 2 DECEMBER 2014

_Milano (IT)

Event om EU:s strategi
för Alpregionen

Mer information om dessa evenemang finns
i avsnittet Kalendarium på Inforegios webbplats:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sv.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sv.cfm)

HÅLL DIG INFORMERAD

 www.ec.europa.eu/inforegio

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
DG REGIO samarbetsplattform

 www.flickr.com/euregional

 Registrera dig för "REGIOFLASH"
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/@JHahnEU

■ Publikationsbyrå

Europeiska kommissionen,
Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik
Kommunikation – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-post: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sv.cfm

